

Julia's herinneringen

en de Interflow der Dingen

Copyright © 2018 Dave Dröge
www.dekantelaar.com

ISBN: 9789402176094

All rights reserved. This book or any portion thereof may not be reproduced or used in any manner whatsoever without the express written permission of the publisher except for the use of brief quotations in a book review.

JULIA'S HERINNERINGEN

Vertrouwen	10
Schuld en schaamte	81
Minderwaardigheid	97
Identiteitscrisis	133
Solidariteit & intimiteit	246
Generositeit & integriteit	293

HET MEESTERPLAN: DE INTERFLOW DER DINGEN

Softwareversie X.01	311
Softwareversie Y.01	435
Manifestatie Ypsilon	444
Californië	526

Julia's herinneringen

Door onze inspanningen ontstond een golf van liefde die voorheen filantropie werd genoemd.

Julia van Wijnen-Swarttouw

1 juli 2051 – Julia

De afgelopen weken heb ik het kunnen opbrengen mijn memoires terug te lezen. Ik heb het eerder geprobeerd, maar het deed te veel pijn, mentale pijn door het besef dat je je memoires hebt opgetekend in een droomwereld en na manipulatie door de kunstmatige vijand, want het zijn de creatieven onder ons die – als zoethouder, als een lolly voor een kind – worden geïnspireerd tot deze zinloze activiteit, tot deze exercitie in egoïsme en zelfmedelijden, tot deze vorm van autobiografische hoogmoedigheid, een activiteit waarvan Jules misschien wel terecht zegt dat het een verkapte vorm van prostitutie is. Het middel helpt om creatieven in de toom te houden, in het gareel, en toegegeven, ik ben daar als geen ander in meegegaan, ik geloofde in de helende kracht van mijn memoires voor de Rotterdamse jeugd (voor mezelf). Schrijven van memoires werd mijn levensdoel, aangehouden door onze burgemeester met de prachtige naam Peter Cantacuzino, een burgemeester waarvan ik nu vermoed dat hij gemanipuleerd is door dezelfde, alles en iedereen dominerende intelligentievorm. Het is waar, bewegen van een van buitenaf opgelegde dwang naar zelfdwang heeft onder de AI-heerser nieuwe dimensies bereikt. En dan te bedenken dat onze vijand met mijn memoires goud in zijn artificiële handen krijgt! En dan te bedenken dat ik hem via mijn ontboezemingen mogelijkheden bied om manipulaties te optimaliseren! Informatieverzameling is als een spinnenweb dat zich bij iedere beweging strakker aanspant, het is de hoogste tijd dat we de kluwen ontrafelen! Om een compleet beeld te schetsen, voordat we aanvangen met de ontmaskering, volgen hier allereerst mijn herinneringen zoals gedictieerd aan mijn pr-robot, vlak voor mijn ontwaken (dit alles gepubliceerd op uitdrukkelijk verzoek van de burgemeester van Rotterdam).

Beste lezer,

Op jonge leeftijd doorbreken is de droom van iedere kunstenaar; van betekenis zijn door je kunstwerken is waar iedereen naar streeft. En dat, beste lezer, is Julia van Wijnen-Swartouw gelukt. Zoals bekend is zij een van de beroemdste en invloedrijkste Rotterdamse kunstenaars ooit. Mede door haar hebben we de omwenteling mogen meemaken, door haar en kunnen we het navertellen. Als burgervader heb ik de eer geproefd haar de Laurenspenning 2050 te mogen uitreiken en haar symbolisch, via een oudervets gedrukt boek, het eerste exemplaar te mogen schenken. In deze openhartige memoires blijkt dat haar leven in de turbulente tijd waarin zij opgroeide, hoe kan het ook anders, niet alleen uit rozengeur en maneschijn bestond. In krachtige bewoordingen omschrijft ze hoe veel ze heeft moeten doorstaan en hoe juist dát haar sterk heeft gemaakt, hoe juist dát haar heeft gevormd tot wat ze is en nog altijd met zoveel energie voor ons betekent. Dit boek is een waardevolle bron vol wijsheid, immateriële rijkdom voor onze jeugd en een informatiebron voor iedereen die geïnteresseerd is in de geschiedenis van onze stad aan de Maas. Geniet met volle teugen van haar openhartige relaas!

20 december 2050, Peter Cantacuzino

7 juni 2050

Solitair werkend, kalm en zonder afleiding, dicteer ik een inleidende notitie.

Vanaf het gerecyclede balkon, uitkijkend over het met mos bedekte dak van deze modulaire, prachtig in de vorm van een drijvende lotusbloem gebouwde serre, zwaai ik ontspannen naar Daan, mijn man, die de amfibiescooter parkeert. Bewonderend observeer ik hoe de bijenkolonie agressief zoemend – we gaan de natuur niet veranderen – de weelderige bloementuin bestuift. Bijen, ze zijn een prachtig voorbeeld van onuitputtelijke werklust naast sereen genieten. Het is diversiteit die we meer dan ooit waarderen.

Over enkele dagen vier ik mijn vijfenvijftigste verjaardag, over enkele dagen zal ik haar ontmoeten. Daan heeft haar overgehaald te komen. Daar ben ik hem eeuwig dankbaar voor.

De memoires vorderen. Ik dicteer alles spontaan, volgens de richtlijnen van het Transitieboek is dat de beste methode. En toch ben ik bang voor publicatie. Ik wil haar geen pijn doen. Het inzicht van een kind is verwrongen door verkeerde aannames, aannames die moeten worden doorbroken, opdat er lering kan worden getrokken uit de glibberige gebeurtenissen.

Aldus getekend: 7 juni 2050

Julia,

Drijvende lotusbloem 4/standaard modulering 33

Vertrouwen

Van de woning en leefomgeving van mijn geboorte heb ik slechts vaag enkele beelden onthouden, beelden waarvan ik niet zeker weet of ze op waarheid berusten, nee, mijn eerste heldere herinneringen dateren uit het jaar van onze verhuizing, het jaar dat we de Vechtstreek verlieten en het monumentale pand in de museumstraat, in hartje Rotterdam, betrokken. Ik herinner me de gespannenheid van mama en hoe tot mijn verbijstering mijn roze spulletjes – ik was verzot op felroze prinsessenpakjes en kleepte me in oogverblindende balletkleding – uit mijn meisjeskamer waren verdwenen, maar vooral herinner ik mij hoe desolate slaapvertrekken en ontheemde kamers een sfeer creëerden die mij ervan overtuigde dat de wereld was vergaan. Wat kon ik anders ondernemen dan zo hard mogelijk om hulp gillen? Dit tot ergernis van mama, die bij afwezigheid van papa – zelfs op dit belangrijke moment in ons leven had hij een zakenlunch – wanhopig, ja, ten einde raad koos voor een praktische oplossing: opsluiting in onze riante, gitzwarte wijnkelder. Op een eigenaardige manier werd ik muisstil, verlamd als na een beet door een giftige slang, tot - en dit was de eerste keer - de witte vlinder met op beide vleugeltjes een paars teken, een teken dat ik niet goed kon duiden, op mijn schouder belandde. Terwijl hij honderduit praatte – het was overduidelijk een mannetje, met zijn bolle buik en vuurrode konen – vloog hij enkele rondjes rond mijn kruin, gevolgd door een stuntelige, vlak voor het puntje van mijn verbaasde neus uitgevoerde salto. Pas jaren later, ver in mijn adolescentie en na diepgaande gesprekken met mijn psychiater, de in 2037 overleden Herr von Stürmer, ben ik erachter gekomen dat mijn panische angst bij in het donker een trap oplopen, mijn neiging tot achteromkijken en controleren of niemand me volgt, met de verdrongen herinnering aan die sinistere wijnkelder te maken had. En zelfs nu ik dit weet heb ik soms moeite met in het donker een trap betreden, maar deze angst is te behappen en onvergelijkbaar veel minder dan voordat ik me realiseerde wat de oorsprong was. Nu ik weet waar mijn kelderangst vandaan komt kan ik me verweren, hierdoor kan ik de angst bestrijden. Hopelijk geldt dat ook voor de doodsangst, voor de ongewisse toekomst, want anno 2050, ja zelfs na De Transitie

blijft deze *angst aller angsten* opspelen. Alleen na afdoende meditatie zal hij kunnen vervliegen, als een fladderend blaadje in een windvlaag, onbeduidend opgestuwd en neerdalend voor je voeten zonder dat hij ons als leidmotief bezighoudt, zonder dat hij ons afleidt van wat ons te doen staat: vreedzaam samenleven in een wederkerige relatie met de natuur op ons kostbare ruimteschip: *Aarde*.

Aangezien zakendoen voorrang genoot verbleef papa veelvuldig in het buitenland. Hij wilde erop kunnen vertrouwen dat mama het leven in en rondom het landhuis verzorgde en liet alles, zelfs de verhuizing naar Rotterdam, door haar organiseren. Het is goed voor haar, dan heeft ze iets nuttigs omhanden, fluisterde hij jolig in mijn alle indrukken tegelijk opnemende babyoren, waardoor kleurrijke muziektonen een palet aan geuren in mijn mondje vol smaakpapillen toeverden, terwijl door deze geur van opwindend en angst mêlerende beelden met uitzonderlijke vermenging op mijn netvlies ontsproten, kleurrijke beelden die samenvloeiden met de omgeving en daarvoor op hún beurt een kakafonie aan muziektonen veroorzaakten. Zintuigelijk stond ik open voor de wonderlijke wereld, iets waar we op latere leeftijd alle moeite voor getroosten.

Onze verhuizing was stressvol voor mijn moeder – papa had haar radeloos achtergelaten met het uitdrukkelijke verzoek alles in orde te brengen – maar dit begreep ik pas nadat ik op volwassen leeftijd alles in perspectief kon plaatsen. Als meisje in de wijnkelder was ik me van dit alles niet bewust. Ik merkte alleen maar dat de doodsangst mijn keel dichtkneep. Niet bewegen, niet om hulp roepen, overtuigde mijn moeder dat het in orde was. Ze dacht dat de donkere ruimte mij zou kalmeren zoals bij een kat, ze dacht dat ik dit als baby nodig had, terwijl het op de divan bij psychiater *Herr von Stürmer* lang heeft geduurd voordat we zeker waren dat het een imaginair dichtknijpen van mijn keel betrof; ja, voordat we overtuigd waren dat dit niet letterlijk had plaatsgevonden. Ik heb een reeks therapeutische sessies ondergaan, een reeks waarin ik bovendien de verandering in de psychiater zélf waarnam, waardoor ik voor het eerst van mijn prille leven een intuïtieve kracht in mijzelf leerde kennen: vroegtijdig detecteren van psychologische processen om

mij heen. Alle kunstenaars komen vroeg of laat tot dit inzicht, het is onze *kerncompetentie*, om het gekscherend in termen van vóór De Transitie te benoemen. Nu, anno 2050, spreken we liever over *aangeboren talent*.

De overgang was dus groots en schokkend, al werd het trauma van de sinistere wijkelder opgeklaard door een zee van levendigheid en positieve indrukken toen we verkasten van het oer-Hollandse landschap aan de Vecht, waar we een landhuis met perenbomen en een vijver met joekels van karpers bewoonden (beelden en geuren die ik me gemakkelijk voor de geest kan halen en zodoende op het holografische scherm kan projecteren), naar het bruisende stadsleven, naar het hart van onze havenstad met internationale allure. Ik vond het een prachtig avontuur. Waar mama het nooit heeft kunnen accepteren dat ze het landgoed, waar zij smoorverliefd op was, noodgedwongen inruilde voor hectiek van een wereldstad in wording, genoot ik daar juist met volle teugen van.

Overigens heb ik overwogen om speciaal voor deze memoires terug te keren naar Loenen aan de Vecht, maar deze plaats is opgeslokt door de eerste vloedgolf, een vloedgolf waardoor de Vinkeveense en Loosdrechtse plassen zijn samengevoegd tot *Hilversumse plas*.

Erg vind ik dit niet: Rotterdam beschouw ik als mijn geboortestad, een geboorte die, als ik de honderden keren herhaalde anekdote van mijn moeder mag geloven, niet zonder slag of stoot verliep. Het verhaal over mijn tegenwerking tijdens de bevalling kan ik woordelijk herhalen; perfect tot op de dag van vandaag kan ik haar imiteren. In haar moederlijke onschuld, of misschien adequater, in haar onbewuste kwaadaardigheid, heeft ze me vanaf mijn prilste minuten laten weten hoe hard ik tegenstribbelde. Volgens haar tot in den treure herhaalde anekdote wilde ik er maar niet uitkruipen en gilde ik, eenmaal buiten, loeihard van verdriet. Dit blijvende verwijt, zo klonk dat in mijn naïeve babyoortjes, duidde op respectloosheid, op een heimelijke verwensing van mijn geboorte en een ontkenning van de mogelijkheid mijzelf te ontwikkelen, en betekende volgens mijn Freudiaanse psychiater Herr Von Stürmer niets minder dan het ontzeggen van mijn *recht op leven*. Het was alsof ze me onbewust dood wenste! Waarschijnlijk is toen onze strijd al aangevangen; hoogstwaarschijnlijk is vanaf dit prille begin de strijdvaardigheid

al in mij aangewakkerd om jaren later, na intensieve beoefening van meditatie en relativerende levenswijsheid, te verdwijnen in het niets, in de leegte of *in het oog van de orkaan* zo u wilt.

Tijdens mijn geboorte had ik dus al door dat de wereld niet voldeed aan mijn wensen, waarop ik me hardhandig en met al mijn krachten verzette. Toen ik merkte dat dit niet lukte, besloot ik deze bovenmenselijke krachten ten goede te veranderen, tenminste, dat was mijn intentie, maar dit bleek een draai aan de werkelijkheid die te mooi was om waar te zijn, die niet berustte op een grammetje waarheid, nee, de keiharde realiteit was, zo bleek na enkele sessies op de divan bij Herr von Stürmer, dat ik me langdurig met hand en tand verzette, dat ik de handschoen opnam. Kortom, dat ik de bittere strijd aanging. En dat deed ik noodgedwongen op een kinderlijke manier, dus met het spreekwoordelijke *vallen en opstaan* en *fout op fout stapelen*, totdat ik een uitlaadklep vond waarmee ik, al was dit meer een kwestie van geluk dan wijsheid, een beslissende rol van betekenis kon spelen op het wereldtoneel.

Wanneer papa niet op zakenreis was nam hij me mee naar de Maasoever, waar we naar de voorbijglijdende schepen keken – over elk schip had hij een grappig verhaaltje, behalve over schepen met het bedrijfslogo van opa, schepen die hij verfoeide – waarna ik eenmaal thuis, liggend onder mijn dekbed met getekende lotusbloemen, fantaseerde dat hij liever bij mij was dan bij mama. Dit gaf me een euforisch gevoel van vrijheid, en zo proefde ik al jong de honingsmaak van een zoete overwinning met de navrant bittere nasmaak van bijbehorend leedvermaak, zeker wanneer ik me voor de geest haalde hoe nijdig ze in mijn kobaltblauwe ogen staarde, zo furieus als ze maar kon, waarop ik, gestuurd door onze woekerende strijd, daar bewust een schepje bovenop deed door wild om papa zijn nek te springen, door zijn mondhoeken te laten krullen en zijn doorleefde rimpels rondom zijn oogwimpers te laten samenknijpen van pure gelukzaligheid waarna, wanneer hij me op de grond zette, mama niet wist hoe snel ze zich uit de voeten moest maken. In de keuken hakte ze verbeterde verse paprika's en sjalotjes in piepkleine stukjes.

Soms kreeg ik daarna wroeging, een gevoel van medelijden en schuldbesef, en had ik plotseling met haar te doen.

Dan signaleerde ik de pijn in haar hart, haar verdriet over mijn onuitstaanbare drang tot vernietigen, ja, tot alles van pril geluk in ons gezin kapotmaken. Dat deze laatste gedachte, dit inzicht, niet van mijzelf was, maar van haar afkomstig was, háár projectie was, had ik niet door: ik was nog maar een kind en dacht dat ze het mij gunde plezier te hebben met papa, maar dat ze het hém niet gunde plezier te hebben met mij, waardoor mijn schuldgevoel erger werd en ik in een verwarde toestand belandde, tot ik me geen raad wist en snikkend troost zocht bij Tommy, mijn hondje met flaporen: indertijd mijn favoriete speelgoedpop. Als kind had ik dus soms met haar te doen en probeerde ik papa zover te krijgen dat hij haar meenam op onze verkenningstochten, onze ontdekkingsreizen buiten mijn prinsessenkamer. Wanneer dat lukte dartelde ik als een spring in 't veld in het rond van plezier. Ook mama scheen in zulke zonoevergoten dagen verheugd, mijn vrolijkheid werkte aanstekelijk. En zo kreeg ik ze samen aan het dollen in het Museumpark, aan het broederlijk verorberen van verrukkelijk Italiaans ijs en aan het rollen in friscgroen lentegras. Wanneer dat lukte speelde ik als volleerd actrice dat ik het gelukkigste kind van de hele wereld was en sprong ik als een wildebras tussen hen in, ja, zo woest dat mensen in het Museumpark glimlachten en vrolijk in hun handen klapten van plezier.

Deze zeldzame momenten koesterde ik met heel mijn kinderhart! Ik ging daarmee door tot ik zo moe werd dat ik, ruim voordat we terug bij huis waren, in een zoete slaap viel, mijn duim in mijn mond, en papa me onze marmeren trap opdroeg. Als enig kind kreeg ik dus alle aandacht, maar wanneer papa thuis was en zich met mij bezighield, trok mama zich tot op het bot getergd terug in de keuken. Dit deed zij nadat ze een reeks subtiële verwensingen, ja, achteraf overduidelijk kwaadwillende blikken op mij had afgevuurd; blikken vol wraakzuchtige intenties die ik feilloos aanvoelde en die vanzelf leidden tot vijandige reacties van mijn kant, waarop de vlinder met zijn bolle wangen verscheen en vlak voor mijn verbaasde ogen, kinderoogen die scheel zullen hebben gekeken, een salto maakte vooraleer hij op mijn schouder sprong. Voordat dit gebeurde probeerde ik het paarse teken op zijn vleugeltjes te ontcijferen, maar het lukte niet. Ik vroeg het hem op de man af, zoals papa zou doen, maar hij gaf geen krimp, sprak honderduit

over van alles waar ik niets van begreep, hield abrupt halt, greep zijn bolle buik vast en riep jolig: 'O jee, O jee!'

'Wat is er?' vroeg ik geamuseerd, want zijn aanstekelijke druktemakerij kon ik niet serieus nemen. 'En hoe heet u eigenlijk?'

'Heet, heten... waarom zou ik een naam aannemen? Verzin zelf iets!'

'Oh, hihi. Dan noem ik u: meneer Boltoet.'

'Zo ben ik nog nooit genoemd! Welja, dat doet maar! Als vlinder vladder ik overal naartoe, waar ik maar wil. Wacht, ik zal je een zakcentje geven!' riep hij en overhandigde me een briefje van vijf euro (in plaats van Utopia block-chains beschikte we indertijd over fysiek geld van papier en in muntstukken).

'Eindelijk,' zei het geldbriefje met voornaam accent dat sprekend op dat van de familie van mijn moederskant leek, 'eindelijk ben ik in de portemonnee van een aardig meisje beland. Wat is je portemonnee kleurrijk en eigenwijs. Je bent populair op school? Het is hier veel zachter dan in de zak van die horendolle vlinder! Jij behandelt ons tenminste respectvol; collega's in het doorzichtige potje met lichtblauw deksel kunnen genieten van het uitzicht. Bij jou hebben we het gevoel dat we *betekenis hebben*. Je bent vast aan het sparen voor iets van het allergrootste belang! Hoe anders kan het soms zijn! Ahum, excuseer, maar dit gaat me aan het hart. De respectloosheid tegenwoordig voor ons nobele beroep, onze lotsbestemming, slaat werkelijk alles!'

'Daar komt ze, ik ben weg,' roept meneer Boltoet, waarop hij na drie paarswitte salto's door mijn openstaande raam fladdert.

'Hoe kom je dááaraan, Julia!?' gilt mama hysterisch en grist het briefje bruut tussen mijn vingers vandaan.

Of de strijd met mijn moeder aan de wieg stond van mijn kunstzinnige activisme laat ik in het midden, daar mag u als lezer over oordelen; in mijn memoires probeer ik allereerst een beeld te schetsen zonder waardeoordeel, al is deze aan mijn robot gedicteerde werkelijkheid noodzakelijk gekleurd door inferieure humane perceptie.

Onvrijwillige kreukels in kleurrijke stof nopen tot voorzichtigheid, wanneer ik in een cocon van welbehagen door de ruimte zweef, riekend naar een vleugje nostalgisch verlangen.

Onze villa, gelegen tegenover Boymans van Beuningen, behoort nog altijd tot de belangrijkste monumentale panden die onze havenstad rijk is, en de architectonische tuin, veilig afgesloten door een donkergroen hekwerk, bevat beeldhouwwerken van statuur, van internationale allure. Maar om buiten het hekwerk te komen was ik indertijd, als kind, afhankelijk van de welwillendheid van mama. Nu sloot ze me niet op in de wijnkelder maar in huis, tenminste, zo beleefde ik dat deze eerste maanden in Rotterdam, maanden die decennia duurden! Haar bezorgdheid scheen niet oprecht, niet gestoeld op een gegronde reden, maar slechts gevoed door angst voor het onbekende. Zoals we nu anno 2050 beseffen, zijn kinderen mentaal open en voelen ze zaken feilloos aan, maar ontbreekt het hen aan inzicht en het is van belang jezelf als volwassene in die kindpositie te zien, zodat je kunt begrijpen welke verkeerde aannames je in je kinderjaren hebt gemaakt. In werkelijkheid, daar ben ik nu van overtuigd – wilde ze me binnenhouden als straf voor mijn eigenwijsheid, voor openstaan voor nieuwe indrukken zonder waardeoordeel. In werkelijkheid wilde ze met me pronken en een volleerd pianospeler van me maken, een grootheid in vingervlugheid en virtuoos muzikaal talent. Iedere dag zat ik noodgedwongen achter de Steinberg-vleugel te oefenen met onze pianolerares *Herbertien van Walraven*. Zij tikte me hardhandig op mijn gevoelige vingers! Ik beleefde dit als een totalitaire nachtmerrie, maar verzette me zonder succes. Bovendien kon *Herbertien* plotseling reuzeaardig zijn; dan speelden we vrijuit geïmproviseerde deuntjes of we zongen spontaan verzonden liedjes, waarbij meneer Boltoet ons begeleidde met een acrobatische dans, opscheppend over de wereld die ik – behalve via het vijf-eurobriefje – niet kende. En zo schommelde mijn kinderlijke gevoelens tussen strengheid, spontane vrolijkheid en de niet te stoppen wens alles buiten onze villa te ontdekken, tot papa op mijn achtste verjaardag vertelde waarom ons hekwerk werd afgesloten: dat was om indringers tegen te houden, ons te beschermen tegen *buitenstaanders*. De tijd was gekomen; hij achtte me verantwoordelijk genoeg om te beschikken over onze toegangscode. Zijn ondeugende glimlach na dit geopenbaarde geheim ben ik nooit vergeten.

Plechtig overhandigde hij de sleutel, geprint op een kaart van foielelijk plastic. Hij gaf het mij op overdreven beleefde manier en sprak plechtig, alsof het een koninklijke ceremonie betrof. Ik kon hem met mijn tengere

handjes wel slaan omdat het zo lang had geduurd en tegelijk om zijn nek vliegen van blijdschap en spontane vreugde, ondanks de zelfgenoegzaamheid en superioriteit over mijn kinderlijkheid die voor mij, jong genoeg om de waarheid te zien, op zijn gezicht glom, en die vanuit zijn mondhoeken ontsproten als jongensachtig ondeugend plezier, als de glimlach van een broer die de mogelijkheid zijn zus een hak te zette gretig benutte. Maar ik was alleen maar dolblij en bovendien: papa vergaf ik alles. Omdat ik naar zijn maatstaven nu oud en wijs genoeg was kon ik, daarvan was hij overtuigd, deze verantwoordelijkheid dragen, maar vanaf dat moment overviel me iets anders dan de angst voor eeuwige opsluiting: ik werd doodsbang voor deze *buitenstaanders*, voor deze *aliens* die mij blijkbaar wilden overheersen! De eerste dag dat ik zelfstandig naar school fietste speelde de angst te worden achtervolgd – ik schaamde me, vertelde dit aan niemand behalve meneer Boltoet – en durfde ik niet stilstaan voor een stoplicht, iets dat bijzonder gevaarlijk was, want hierdoor fietste ik met oogkleppen en overdreven vrolijke muziek loeihard aan overal zo snel mogelijk vandaan, terwijl ik na afloop onmiddellijk naar huis fietste, angstvallig ons hekwerk afsloot en in paniek mijn beschermde kinderkamer in sprintte! Daar barricadeerde ik de ingang met een felroze poppenkast. In daaropvolgende woelige nachten werd ik transpirerend wakker na een angstdroom waarin achtervolgers mij te pakken wilden nemen. In mijn terugkerende droom, die zich in wisselende versies voordeed, zag ik deze *wilden* uit het niets opdoemen vanachter het keukenblok, vanonder de zitbank en vanuit de hal. Hiervandaan slopen ze stilletjes onze wenteltrap op, verkleed als clown met angstaanjagend geschminkte tronieën! Met al mijn prinsessenkracht probeerde ik mijn deur dicht te houden en toen ik merkte dat dit onhoudbaar werd dook ik onder mijn ledikant, waarop eigenaardig gekleurde broekspijpen binnenstormden, tot ik mijn adem niet langer kon inhouden en happend naar zuurstof wakker schrok – in het pikkedonker en bijna stikkend – en papa me daarop met een bezorgde frons in zijn armen nam (papa sliep nooit).

De volgende dag spoorde ik mijn schoolvriendin aan sneller te fietsen. Toen ze dit weigerde liet ik haar ver achter. Tot overmaat van ramp was ik in deze paranoïde periode meestal alleen thuis. Mama had het te druk met haar werk

in onze kunstgalerie in de Witte de Withstraat, de winkel die eerdaags met opstijgende heliumballonnen en muzieklanken van Chopin zou worden geopend. En zo ging mijn fantasie met me op de loop, ja, onze kunstgalerie, waarin mama een pianovleugel had laten installeren, veranderde mijn leven drastisch, en hoewel ik daardoor zo goed als bevrijd werd van haar bemoeienissen, kon ik deze abrupte zelfstandigheid, dit alleen in huis zijn, niet aan. Buiten voelde ik me onveilig en binnen ontbrak een fundamenteel gevoel van geborgenheid. Zo leerde ik dat mijn fantasie, die als ontsnapping haar kans greep, al snel sterker werd dan de werkelijkheid, en al helemaal sterker dan de halve waarheden die mama paraat had. Aldus bekeek ik meerdere keren per uur de beveiligingsmonitor, liep ik beeldschermen na en controleerde ik consciëntieus of, en zo ja hoe iemand probeerde inbreken. In mijn fantasie zag ik ze naar binnen glippen door kieren, via de garagedeur of het tuinhuis! Het heeft maanden geduurd eer ik werd bevrijd uit deze benarde en vooral angstaanjagende situatie! Dat gebeurde door onze huishoudster. Doordat mama haar handen vol had aan haar hobby, de kunstgalerie, namen we een Pakistaanse bediende in huis, Yasirah, en hoewel ze gebrekkig Nederlands sprak compenseerde ze dat ruimschoots met keihard werken en aandacht; zij gaf me energie en kracht, door haar kreeg ik voor het eerst van mijn leven een bepaalde kalmte over me heen, een *veilig oergevoel* – voorheen lukte dat niet zonder papa. Toen hij Yasirah opdracht gaf mij naar school te brengen sprong ik tot ieders verbazing dan ook een gat in de lucht van blijdschap. Mijn vader beval haar dit overigens pas nadat ik per ongeluk een afschuwelijk nieuwsbericht op het tv-journaal had opgepikt, een rapportage die, zo wist ik via een vriendin te vernemen, handelde over een ontvoering van een meisje van onze leeftijd! Haar levenloze lichaam werd enkele dagen na haar verdwijning aangetroffen in de Waalhaven, in een ton van foeilelijk plastic, en hoewel mijn vriendin de details niet durfde vertellen, wist ik genoeg. De Waalhaven betekende gevaar. Dit voorval, deze vreselijke gebeurtenis, prikkelde echter mijn tomeloze fantasie, of beter, werd door mijn fantasie opgeblazen tot mythische proporties. In dagdromen zag ik mezelf rennend op de vlucht tussen metershoge containers, in mijn fantasie zag ik mezelf schuilen onder hijskranen. Tot ontsteltenis van mama protesteerde ik daardoor niet, tot haar ontzetting ontsproot er geen tegensputterend

woord uit mijn kindermond toen Yasirah me sommeerde met haar mee naar school te gaan (ze realiseerde zich niet dat meneer Boltoet me hielp!). Vanaf dat moment richtte mama haar giftige pijlen op onze huishoudster, wat zichtbaar werd in de verontschuldigende blikken en de trillende beweging waarmee Yasirah mijn haren borstelde als mama haar werk inspecteerde, in de overdreven kritische opmerkingen waarmee mama dan op de proppen kwam, opmerkingen waardoor Yasirahs passievolle glinsterogen en vederzachte gezichtsuitdrukkingen doffer werden; met het uur moest ze zich meer moeite getroosten haar spontane vrolijkheid te behouden, tot ze deze nog slechts kon veinzen. Feilloos bespeurde ik wanhoop en toenemende onzekerheid in haar grappige accent. Dit echter stemde haar helaas nóg verdrietiger, ja, moedeloos staarde ze daarop maar van me weg, naar onze achtertuin. Deze neergaande spiraal duurde enkele maanden, tot Yasirah plotsklaps spoorloos verdween.

‘Ze is onze villa ontvlucht, dat ondankbare schepsel,’ vertelde mama zichtbaar opgelucht.

‘Dat lieg je!’ gilde ik huilend en rende stampvoetend de trap op.

Hoewel ik me in de steek gelaten voelde, ben ik Yasirah tot op de dag van vandaag dankbaar, want opgesloten zijn wilde ik niet meer. Nee, op de dag dat mama vertelde dat ze vertrokken was spuwden mijn ogen strijdbaar hellevuur en besloot ik, mama kil aanstarend zonder knippen, dat ik deze angst nooit en te nimmer mijn leven zou laten beheersen. Ik besloot voor eeuwig het gevecht aan te gaan en me door niets en niemand, en zeker niet door háár, te laten tegenhouden. Dat lukte niet, maar de intentie was geboren. Mijn furieuze blik bleek zo krachtig dat ze een stap achteruit deed en hoofdschuddend de keuken in stiefelde, waar ze ten einde raad met beide handen voor het gezicht bleef staan janken tot ik het ook niet meer drooghield, waarop ik - en dit zal u waarschijnlijk verbazen - troostend mijn hoofd tussen mama's trillende armen wrong. Vertederd veegde ze mijn kinderlijke tranen van mijn rozerode wangen. De strijd met mijn moeder sloeg soms als een blad aan een boom om, want door wederzijds doorleefde pijn, schreeuwend om vergeving, werd troosten een noodzakelijkheid, later uitgerust met dusdanig gecompliceerde eigenschappen dat het troosten zélf als ultiem wapen fungeerde in onze bittere strijd, in ons huiveringwekkende gevecht. Maar

het was niet alléén kommer en kwel tussen ons. Vanaf mijn moeders kant bleef alles bedekt onder een flinterdun laagje beschaving, onder de schone schijn die moest worden opgehouden, terwijl ik als naïef kind niet boos kon blijven. Na een korte periode begon ik me schuldig te voelen en zocht ik troost, ja, zelfs bij haar. Waar kon ik anders terecht?! Meneer Boltoet was weggefladderd en het vijf-eurobriefje had ze van me afgepakt!

Als fan van het eerste uur toonde papa op een avond trots zijn favoriete documentaire over onze voetbalheld van Catalonië. Door toeval – papa had geen cash in zijn broekzak en greep voor zakgeld spontaan naar mama's pot met briefjes – was het vijf-eurobriefje bovendien teruggekeerd. Hij was zo verheugd me te zien dat ik meteen een anekdote te horen kreeg: 'De manier waarop deze voorzienigheid tot stand gekomen is valt onder een van die mooie verhalen die een vijf-eurobriefje voor je in petto heeft. Zo heb ik eens meegemaakt dat een ander meisje me kreeg. Mijn collega's en ik verkeerden in druk gezelschap: we zaten op een vette, dikke, rommelige stapel, dicht op elkaar gepropt als papieren zakdoekjes – met alle respect. Dit is meteen een van die voorbeelden waar ik eerder op doelde: de respectloosheid voor ons is grenzeloos! De gehele avond waren we *van hand tot hand gegaan*, alsof we, excuseer, vrouwen van lichte zeden zijn, of gigolo zo je wilt, want we zijn bekend met het feit dat mensen ons tegenwoordig als mannelijk beschouwen. Nederlandse taalpuristen of Vlamingen (een tautologie) zullen onze concurrenten, de muntstukken, netjes als vrouwelijk zien, terwijl wij als briefjes, maar ook onze gemeenschappelijke vorm, dus hét geld als zodanig, door deze taalpuristen steevast als mannelijk worden beschouwd. Wij zijn natuurlijk, hoewel rationeel vatbaar, volkomen vrouwelijk, en dit tekent al meteen het probleem van het afgenomen respect voor onze soort in mijn optiek, maar nu dwaal ik alweer hopeloos af, excuses! Waar was ik gebleven? O ja, de broekzak van de jongeman met penetrante geur – weliswaar bedoeld als verleiding van de vrouw, maar zo overdreven in sterkte en hoeveelheid dat de werking een volstrekt averechts effect sorteerde – zat overvol. Iedereen hield angstvallig zijn adem in en vroeg zich af hoe lang dit zou gaan duren, maar dat viel dus erg mee, want hij strooide met ons alsof we van stro waren, ja, zonder enige waarde! Ordinair papier zonder betekenis! Zijn

handlanger, een jongedame van vijftien, kreeg een gedeelte van de stapel in haar transpirerende hand; ik was een van de gelukkigen. Ze kneep in ons, dat viel bitter tegen, maar legde ons daarna netjes in een kist die op een eikenhouten tafel stond. Eikenhout, daar heb ik een zwak voor! De geur van eiken, daar kun je dit briefje voor wakker maken! Mijn genot duurt soms een eeuwigheid, Julia, want wij geldbriefjes komen op meer plaatsen dan je denkt en reizen vaker en langer dan je zult bevroeden, terwijl we soms ineens voor lange tijd uit de roulatie zijn, maar dat vind ik persoonlijk wel prettig, als we maar respectvol worden behandeld. Het is onze roeping: stil zijn en genieten, puttend uit herinneringen – maar nu was het helaas snel voorbij, want de jongedame werkte slechts een half uur in deze heerlijke eiken geurende weelde. Collega's werden uitgedeeld en ordinair geruild naar broekzakken die een penetrante lucht van plantenextract verspreidden! Een vijf-euro-briefje met ervaring weet wat er speelt: dat waren plantjes waarvan mensen genieten, plantjes die hen in een weldadig suffe slaap brengen. En dan vooral onder jongeren is mij opgevallen, maar excuseer, ik dwaal alweer hopeloos af! Waar was ik? O ja, het meisje – ook zij had veel te veel parfum op – nam ons mee, maar net toen ze ons wilde opbergen viel haar zus binnen. Ik zag het aan hun gezichten, het was niet de bedoeling. En zo werd van mij, fier en trots als ik ben, een ordinair *omkoopmiddel* gemaakt. Hoe goedkoop is dat! Dit kan elk briefje gebeuren, we maken het allemaal mee, maar hoe goedkoop! Zeg, waar is eigenlijk die doldwaze vlinder gebleven?

7 juni 2050

Nostalgische drijvers uit de voormalige haven voor overslag liggen in een wirwar van regenboogkleuren onder een plank in de loods, door Jules gefabriceerd en bevestigd aan een verbrokkelde muur. Op de wandplank staan zijn computers, exact op volgorde van verschijnen gerangschikt. Ze zijn door hem bewaard als relikwie. Het is ongebruikelijk voor een hacker, maar Jules is geen codekraker uit het boekje; hij is ongrijpbaar en niet te vatten met zo'n dogmatische term. Zijn oudste computer stamt uit 1992, een bakbeest. Als zesjarige kreeg hij hem cadeau voor zijn verjaardag, een plastic kast met een stevige gleuf voor floppydisks, gelig wit. In dit omhulsel huisde het beeldscherm, vermomd als oude televisie, ervoor lag het toetsenbord met daarnaast de hyperbolle muis die voor Jules veel te groot was, maar dat deerde de jongen allerminst. Hij greep en liet niet meer los, las het instructieboek en stoeide onophoudelijk met alle opties, en wanneer hij iets op het beeldscherm toverde door programmeren van een algoritme glom hij apetrots van belangstelling. Al spoedig ontdekte hij dat je leestekens op het scherm kon laten doen wat het instructieboek voorschreef, maar dat je ook *iets nieuws* tevoorschijn kon toveren, zoals een reeks die je verzoon en zichzelf liet herhalen, eindeloos, waarbij de bovenste regel verdween, van onderop weggeduwd door een nieuwe. In de navolgende jaren heeft hij meegedaan met flauwe grappen, met kattenkwaad op het internet – als nieuwsgierig kind een logische stap in computertaal – maar een natuurlijke, innerlijke kracht nam vanaf zijn adolescentie de overhand; vanaf dat moment distantieerde hij zich van grapjassen, van kinderachtige lolbroeken. De in groeispurt verkerende Jules wilde samen met een paar vrienden onrecht bestrijden, onderdrukking tegengaan en vrijheid bewaken. Hun eerste acties, baldadig vandalisme, waren gericht tegen gebruik van games die stereotypen bevorderden. Met deze hackersvrienden kopieerde hij avatars, zoals bijvoorbeeld van een neger met afrokapsel, die ze groepeerden tot ze een beladen teken vormden, zoals een nazi-kruis of Jodenster. Wanneer dat lukte hadden ze de grootste lol. Deze baldadige acties ruilde hij echter spoedig in voor onderzoeksjournalistiek, voor diepgravend (h)activisme met moreel kompas. En

zo groeide hij door vallen en opstaan, en ontwikkelde zijn *ethische activisme* zich met iedere mislukte actie verder; na elke onthulling werd hij geslepener in het afschudden van ongewenste volgers. Als uitlaatklep en zelfexpressie fabriceerde hij kunstwerken, of wat daarvoor doorging in de ogen van hemzelf en zijn vrienden. Compromisloos werk, wars van geldelijk of eervol gewin.

De fles absint staat op het verfpalet dat fungeert als onderzetter. Hij leunt achterover, in de barrel waarover een bontgekleurde foulard uit Peru gedrapeerd is – of liever, hij heeft het tapijtdoek samen met een identiek exemplaar ooit over zijn zitbank en antieke tweedehands stoel vol vlekken geworpen. De methodes uit zijn vitale jaren koestert hij. Voor Jules geen biofeedbackring, geen moderne middelen ter correctie: hij zweert bij de fles die voor hem staat, bij in onbruik geraakte methoden zoals sigaretten met bedwelmende inhoud, al beseft hij dat matig drinken en roken de overlevingskans vergroot. Deze planten kweekt hij zelf, achterin de loods waar hij met liefde een binnentuin met honderd verschillende kruiden heeft, een kruidentuin die je alleen in kloosters aantreft. Er zou oorlog kunnen uitbreken, je kunt ziek worden - niet alle ziektes zijn de wereld uit - of een fataal ongeluk krijgen. En toch, hij weet het dondersgoed: verpakte zelfmoord door alcohol of roken is te voorkomen en daarmee onverstandig, zelfdestructie onnodig. 'Intelligente mensen met oogkleppen zijn het gevaarlijkst,' mompelt hij geamuseerd en brengt zijn hand onder het eikenhout en drukt op de knop.

Het informatiescherm verschijnt in het luchtledige, op drie meter van zijn voorhoofd, en beweegt met hem mee wanneer hij zijn hoofd draait. Plotse-ling schrikt hij van gekletter: metaal op metaal, tegenwoordig afgeraden als bouw materiaal. Steve, zijn trouwe hond, springt met vier poten tegelijk in de rommel, deinst achterover en zakt grommend door zijn voorpoten. Jules is bang dat hij zich heeft bezeerd, tot hij ziet hoe Cato, zijn huiskater, plotse-ling de oversteek waagt en Steve achter hem aan rent. Jules glimlacht opgelucht, draait zijn hoofd en geeft het signaal, waarop zijn zwevende scherm van semi-transparante modus overschakelt naar driedimensionaal

beeld. De FreeHack komt samen. Een voor een verschijnen hun codena-
men, getypt in Courier en begeleid door geluiden van een typemachine, alsof
de tijd stilstaat. Corruptie bestrijden door ondergrondse acties voor recht-
vaardigheid, voor vrijheid van meningsuiting en bescherming van privacy
via encryptie bewaken is wat ze doen, dat is wat hen samenbrengt. Hij weet
dat hun werk nooit voorbij zal zijn, dat het tot in lengte van dagen noodza-
kelijk blijft, ook anno 2050, en al helemaal nu een oranje-rood signaal is
opgedoken!

Vertrouwen (vervolg memoires)

Strijd tegen angst voor onbeduidendheid begonnen, mentale worstelingen nemen toe.

Niet alleen beschikte ik als compensatie voor bemoeienissen over denkbeeldige vrienden, ik leerde noodgedwongen behoorlijk pianospelen, en ondanks mijn gebrek aan motivatie kon muziek mij vervoeren zoals dat voor iedereen geldt, en zeker voor een geboren kunstenares.

Bovendien nam mama me ter opleiding tot elitaire *hogere dochter* geregeld mee naar de overkant, naar museum Boymans, waar we door de statige gangen met historische schilderijen en obscure beeldhouwwerken banjerden: ik op zoek naar vertier, zij (naar eigen zeggen) naar kunstwerken van allure. Splenderwijs leerde ik zo de kunstcollectie van dit beroemde museum op mijn duimpje kennen, temeer daar ze als zelfbenoemd expert graag haar superioriteit wilde tonen, mij wilde inwrijven hoeveel wijzer ze was. Ze beschikte als sponsurvriend van het museum bovendien over een speciale toegangspas zonder restricties, zodat we tentoonstellingen bezochten vóórdát *vox populi* binnenstormde. Achteraf is het een wonder dat ik me als kind niet verveelde, in die ijzige ruimten met pleistermuren en marmeren ondergrond, toch voornamelijk bezocht door grijsaards, maar dit mysterie kan ik eenvoudig oplossen wanneer ik de sfeer die ik als kind proefde nu voor de geest haal, die mysterieus nostalgische sfeer in dit doolhof van marmer, met kille gangen versierd door vreemdsoortige attributen, onheilspellende filmbeelden of exotische schilderijen, ruimten bovendien waarin ik aandacht kreeg van bejaarde bezoekers, maar ook van het museum personeel: zij waren mijn eerste leermeesters, van hen leerde ik ontstellend veel over kunst. Al snel waande ik me veilig en beschikte ik over de moed om alleen op pad te gaan: ik leerde de weg door dit doolhof kennen. In de kantine ontmoette ik mama; ongeduldig wachtte ze naast de toonbank met uitzicht op de binnentuin tot ik terugkeerde van informatie vergaren, van kennis opzuigen als een spons, opdat ik haar kon overtreffen. Gaandeweg leerde ik de namen van grootmeesters in de schilderkunst kennen en kon ik hun beroemde schilderijen

onderscheiden in stijl, compositie en kleurtinten, ja, gaandeweg leerde ik hun intenties in historisch perspectief plaatsen. De vertellijn waarin de geschiedenis werd uitgelegd, alles werd voor mij gesneden koek. Het heeft slechts een paar jaar geduurd totdat ik in alle eerlijkheid en zonder overdrijven het volste recht had mama haar kunstwijsheid te bekritisieren, ja, tot ik méér wist van de beroemde kunstenaars en hun werken in de collectie, tot ik met een scherpere blik kon observeren, een vaardigheid waardoor ik ook in de tijdelijke tentoonstellingen een voorsprong genoot. De neiging doelbewust hautain mijn kin op te richten wanneer ik haar *en public* corrigeerde, om haar ten overstaan van geboeid luisterend publiek en toneelspelend zoals alleen een jong kind dat kan overduidelijk te overtreffen, was begrijpelijk, al schaam ik me daar met terugwerkende kracht voor. *Zo zijn tieners nu eenmaal*, zou papa met zijn kenmerkende kwinkslag en gulle zakenmanslach opmerken. Toen het kunstminnende publiek vol ontzag knikte alsof ik een wonderkind was – met een schuin oog hielden ze haar in de gaten, ze vermeden haar nabijheid, bang voor een vernietigende blik, een uitbrander of een hoge gil van diepdroeve ergernis – veroorzaakte dit krampachtige spiertrekkingen van frustratie en vileine jaloezie in haar elegante gezicht, want mama kon behoorlijk theatraal zijn! Het was haar droom dat ik in piánospel excelleerde, niet hierin. Met subtiele signalen die ik feilloos waarnam liet het publiek zien hoe het aan haar kwaliteiten twijfelde. Ze bleef hangen in onbeduidende schilder- en beeldhouwwerken; werk dat weliswaar goed verkocht, maar zich op artistiek gebied onderaan de ladder bevond. De inmiddels wereldberoemde galerie heeft hierdoor - stadshistorici en kunstkenners zullen dit beamen - jarenlang volgehangen met inferieure kunstwerken, tot mama halsoverkop ons land verliet en ik met plezier de honneurs waarnam, al heeft een met haar bevriende historicus het gewaagd over een rebelse coup te spreken, iets dat hem duur kwam te staan toen ik zelf wereldberoemd werd.

Mijn behoefte aan onvoorwaardelijke liefde sublimerde ik in die periode tot een vurige wens: een donzige puppy om te verzorgen en, bovenal, om mee te kroelen. Twee keer per week reden we naar de societyclub De Jockey, en daar renden nogal wat honden in het rond. Golden retrievers waren het

populairst, dus zo een, zo zult u begrijpen, wilde ik hebben, want ik had weliswaar de eigenwijsheid van mijn familie geërfd, conformisme, het *erbij willen horen*, was mij op deze jonge leeftijd niet vreemd. Mama verafschuwde het idee echter van zo'n alle aandacht opslokkend harig beest met kans op vlooien, een beest dat levensgevaarlijke teken binnensmokkelde; tot op de dag van vandaag is het eigenlijk een volslagen raadsel dat ze naar Brazilië verhuisde! Liefde maakt niet alleen blind, maar overwint schijnbaar ook doodsangsten. Ze geloofde niet dat ik de verzorging op me zou nemen. Het heeft ruim een jaar geduurd voordat ik papa kon overtuigen. Opeens huppelde een goudkleurige puppy, donzig en lief als in mijn dromen, op me af. Hij likte me in mijn gezicht; ik kon mijn geluk niet op en zweefde urenlang in een roes op een wolk, ik dolde met de donzige bol levenskracht en omhelsde papa tot hij daar genoeg van kreeg en ons lachend samen in bed stopte. Zelden ben ik zo gelukkig gaan slapen als die bewuste avond! De verjaardag waarop ik hem cadeau kreeg was een van die spaarzame momenten waarop papa thuis was en nu, met mijn lieve speelkameraad Zimba erbij, was het feest compleet! De eerste nacht sliep Zimba op mijn kamer, tenminste, dat was onze bedoeling... totdat mama, laat thuisgekomen van haar werk in de kunstgalerie –waarvan ik nu vermoed dat het iets anders inhield dan werken – zonder pardon mijn kinderkamer binnenstormde. Vanaf dat moment sliep Zimba noodgedwongen in de meterkast, dicht bij de buitendeur.

‘Of het huis uit met die hond of dáár slapen,’ eiste ze.

Het terloopse schouderophalen van papa vertelde me dat er niets anders op zat. De eerste weken ben ik maar bij Zimba gaan liggen. Ik plaatste een slaapzak en logeerkussen op ijskoude plavuizen, waarop papa, die nooit sliep, me 's ochtends wakker schudde zodat we op tijd mijn slaapzak in de meterkast konden verstoppen. Het was ons geheim. Aan het ontbijt genoten we zwijgend van dát waar mama geen weet van had. Gecombineerd met onvoorwaardelijke liefde die ik van Zimba kreeg voelde ik me voor het eerst gelukkig, temeer daar ik iedere zaterdag in de kunstgalerie mocht werken, want papa stond erop dat ze mij als manusje van alles aannam. Mama had Yasirah weggestuurd en jij, Lavinia, was nog niet in beeld, dat zou jaren op zich laten wachten, dus waar kon ze me laten? In Rotterdam had ze geen vriendinnen of familie wonen! Ze tolereerde me uit noodzaak; ik was te jong

om alleen thuis te blijven. Door de zaterdagochtenden waarop ik met Zimba naar de Witte de Withstraat wandelde – een straat waar ik voorheen niet in mijn eentje mocht komen en die daardoor vanaf het prille begin, vanaf de eerste verhalen over roemruchte gebeurtenissen die zich daar voltrokken juist een onweerstaanbare aantrekkingskracht uitoefende – ervoer ik deze gelukzalige ochtenden vol dauwdruppels en mysterieus optrekkende mistflarden als pure euforie, de kern van een hedonistisch leven in vrijheid. Maar het was toentertijd uiteraard nog steeds mama die bepaalde wat in onze winkelruit werd tentoongesteld, wat in onze galerie werd aangeboden, en dat waren, zoals u zult bevroeden, voornamelijk middelmatige beeldhouwwerken, sommigen best aardig, maar anderen van inferieure kwaliteit in mijn eigenwijze kinderoogen. Soms, wanneer het slecht weer was en papa niet in het buitenland werkte, bracht hij ons met een van zijn vele auto's uit zijn wagenpark ernaartoe. Trots verhaalde hij over de motor van de bolide, de vering en speciale technieken. Ik luisterde en pretendeerde interesse te hebben, van binnen treurig beseffend dat hij waarschijnlijk liever een zoon had (een tweede kind zag mama niet zitten, de bevalling vond ze te pijnlijk). Maar meestal wandelde ik naar de winkelstraat. Zimba wilde rennen en spelen, zijn tomeloze energie kwijt, terwijl op de route naar onze galerie niet veel groen voor hem beschikbaar was, geen frisgroene graspollen om in te dollen, rollen en rondhollen voordat hij in zijn mand onder de toonbank mocht liggen, braaf wachtend op nadere instructies. We verlieten onze villa rond de tijd waarop fanatieke joggers in het Museumpark rondjes renden voordat ze hun werk of medische studie aanvingen, waarop zwervers en uitgaanders hun roes uitsliepen. Dan liet ik Zimba zijn favoriete tennisbal apporteren tot hij hijgde, waarna we via de achteringang van Boymans de Westersingel overstaken. Vanaf daar trokken we een sprintje, de Witte de Withstraat in, waar we net deden alsof we over de drempel van onze galerie struikelden. Uitgeput gleden we languit over de marmeren mozaïekvloer.

‘Kijk toch uit, Julia!’ riep mama dan altijd vanachter de toonbank.

Zo joegen we mama steevast op stang, vlak voor opening, wanneer ze in de weer was met de kassa of met een opstelling in de etalage, terecht bang dat we per ongeluk een kostbaar beeldhouwwerk zouden omstoten! Wanneer we voor straf onder de toonbank doken, zwegen we saamhorig en lagen

we warm tegen elkaar aan; dan rook ik zijn hondengeur, snoof die op als bedwelvende wierook. Onze strijd was perfect in evenwicht in die dagen; ik had papa mee, wond hem om mijn pink, waardoor mama me niets kon maken behalve de geijkte zaken, tenminste, dat dacht ik als naïef kind. Later leerde ik geheime informatie gebruiken, later leerde ik hoe ik haar in toom kon houden door – ik geneer me niet – dreigen met openbaar maken, met doorvertellen aan papa, daar ook zij, zo werd me in de loop van mijn jeugd pijnlijk duidelijk, geen middel onbenut liet mij bij hem weg te houden of, nog erger, publiekelijk in diskrediet te brengen! Pas vele jaren dáárna realiseerde ik me dat dit niet paste bij mijn van nature zachtvaardige karakter, dat door schuldgevoelens geplaagde slapeloze nachten voorkomen hadden kunnen worden, simpelweg door het goede te doen, door integer te handelen zoals wat mijn hart me ingaf, waarmee, zo leerde ik, zelfbehoud en eigenbelang via een omweg van het geweten blijkbaar ten grondslag liggen aan het kanaliseren van agressie en kwaadaardigheid. Waarom had mama zichzelf deze wijze les niet aangeleerd?! Helaas waren we veroordeeld tot oog om oog en tand om tand, veel beters konden we niet bedenken. Mijn vader had niets door of wilde het niet zien; hij was bezig met uitbouwen van zijn imperium, optimistisch en opportunistisch doorwerkend om de havenstad op een hoger plan te tillen.

‘Wilskrachtig ertegenaan met die banaan!’ riep hij enthousiast door de gang vanuit zijn werkkamer, waarvan ik me de toon van discussies met zakenmensen en de mierzoete geur van Havannasigaren kan herinneren alsof het gisteren was. Ja, zelfs nu nog herinnert een indringend zoete geur zoals van bijenhoning me soms aan zakelijke bijeenkomsten. Voorzichtig klanten benaderen was in zijn optiek pure tijdverspilling. Veelbelovende bedrijven die het niet bolwerkten nam hij noodgedwongen over. Met alle energie die in hem zat, tot uit zijn tenen haalde hij dat, probeerde hij deze ondernemingen uit de misère te tillen en winstgevend te laten concurreren, maar wanneer dat mislukte, en dat gebeurde helaas regelmatig, zat er niets anders op dan firma’s ontmantelen en in delen doorverkopen aan de hoogste bidder. Liggend in mijn prinsessenledikant, ’s avonds voor het slapengaan, piekerde ik over hoe papa verantwoordelijkheid meotorste voor havenarbeiders, voor hen die hun laatste hoop hadden gevestigd op zijn werk! Hoe kon

hij met deze mentale druk omgaan, waar haalde hij dat onstuitbare zelfvertrouwen, die volslagen zekerheid in een goede afloop toch vandaan?

16 juni 2050

Genieten! Dieprode, biologische wijn halfleeg voor zijn voetbalneus, wankelend op een gevlochten onderzetter van afbreekbaar zeewier met zandkorrels, werelds grootste voorraad brandschone energie. Het in de lucht zwevende scherm toont anekdotische voetbalmomenten van weleer, een rapportage over belevenissen van Daan en zijn ex-collega's, zoals die gozer Van der Gijp.

Die gozer is lijf man, roept Daan.

Een avond alleen thuis, wat een weelde! Alle remmen gaan los! Hij neemt het ervan, zingt en danst door de kamer, vliegt van koelkast naar zitbank, springt erop en ploft neer, zakt onderuit, gooit zijn voeten op de bijzettafel, zo eentje die eigenlijk te fragiel is, te breekbaar – deze onschuldige vorm van bezit wordt oogluikend toegestaan, dit soort geneugten worden *gedoogd* wanneer aantoonbare emotionele waarde in het spel is. En dat is het geval, want de bijzettafel herinnert hem aan zijn jeugdijaren, zijn hersenscan heeft dit feilloos weergegeven. En nu ziet hij het tafereel, luistert naar ongezoeten commentaar van die droogkloten en lacht zich een ongeluk, eerst zacht, dan luider, tot hij in een heuse lachstuip schiet, eentje die hij vroeger op de lagere school had met twee giechelende meisjes. Hij verbaast zich amper over zijn onbevangenheid, daarvoor is hij te ver heen, ja, losgeslagen!

Dan schrikt hij op! Een vriendelijke melodie stoort het geluidspoor terwijl Jules ongeduldig staat te zwaaien in transparant beeldvlak. Daan geeft autorisatie, knikt zijn wijsvinger tweemaal.

De voordeur opent. Vrijpostig blijft hij onderuit liggen, schaterlachend om de volgende melige grap. 'Legendarische beelden,' mijmert Jules vanuit de deuropening. 'Kijk je ze vaak terug?'

'De laatste week heb ik het te pakken. Heel gek!'

'We worden theoretisch een dagje ouder?'

'Haha, ja, dat krijg je ervan. En jij?'

'Zelf duik ik geregeld in softwaretools, geïnstalleerd op een bakbeest van een computer uit het stenen tijdperk! Genieten van *melancholie* is voorgescreven en wordt zelfs aangemoedigd ter bevordering van emotionele

stabiliteit op langere termijn, zoals je weet?’ vraagt Jules onbedoeld argwanend.

‘Tuurlijk, zo is het! Wat kan ik voor je betekenen?’

‘We hebben een noodsignaal van FreeHack ontvangen: oranjerood, de ondergang van het Avondland dreigt!’

Vertrouwen (vervolg memoires)

Onsamenhangende gedachten, chaotisch, tot het beslissende moment waarop ze de villa verlaat.

De dag na mijn verjaardag fiets ik vanuit school langs de Maas, een omweg waarin ik mezelf bij stormachtig weer trakteer op bruisende, torenhoog tegen sleepboten opspringende waterdruppels, met dichtgeknepen ogen wiebelend over kasseien door een trilling die mijn pedaalaansturing amper kan verdragen. Slechts met moeite kan ik in deze Westerstorm mijn stuur vasthouden wanneer een groep jongeren, een jaar of zestien, opgefokt langs de waterkant hun telefoons pakken. Elkaar broederlijk duwend richten ze hun camera's naar het woelige, tegen de stenen rand klotsende water waaruit gespartel en een wanhopige roep om hulp klinkt! Een noodkreet! Mijn linkerbeen duwt het pedaal, zet het vast in de grond, waarop mijn kinderfiets – mama had me een onhandige traprem gegeven! – piepend stilhoudt; met vol gewicht naar achteren leunend kukel ik omver. In een roes spring ik op en ren naar de waterkant, wil de arme man helpen maar word tegengehouden door een van die opgeschoten buurtjongens! De jongen is te sterk en hij grijnst geniepig bij mijn kansloze poging uit zijn lafhartige houdgreep los te spartelen, terwijl zijn vrienden de drenkeling gierend van de pret blijven filmen, met op de voorgrond hun vingers in V-vorm voor de lens. Enkele omstanders rennen op ons toe, horen mijn gegil, waarna ook zij hun mobiel tevoorschijn halen! Een mevrouw met een hoofddoek belt 112. De rest begint schaamteloos foto's te schieten, alleen, niet van de drenkeling maar van mij, met henzelf, hun vingers ook in V-vorm, op de voorgrond! Beroofd van mijn vrijheid sla ik wild en vergeefs om me heen, wat hen bijzonder amuseert. Meer mensen naderen, vormen een ring geamuseerde en verlekkerd kijkende hoofden met vuurspuwende ogen waarin ontzetting en ongeloof vermengd zijn met glinsterend leedvermaak, toekijkers die worden agetrokken door deze belevenis, dit real live event dat zich pal voor hun bloeddorstige gezichten voltrekt. Een levensecht drama; dit is genieten! Meeneer Boltoet is nergens te bekennen en aan mijn vijf-eurobriefje heb ik ook

niets! Alles voelt zo onwerkelijk dat ik duizelig word en bijkans flauwval, totdat een sirene het rumoer overstemt. Wielen knallen de stoeprand op, tot over de boulevard, waar de ziekenwagen via een doffe dreun tot stilstand komt. Twee ziekenbroeders stappen uit, onverstaanbaar mompelend. Gehaast halen ze hun apparatuur tevoorschijn.

'Daar', schreeuw ik naar ze en ik knik, tot dat onuitstaanbare joch me vastnagelt met een onheilspellende blik.

De broeders begrijpen me echter en rennen naar de waterkant, waar de sleepbootmedewerker de drenkeling uit de woeste Maas vist. Drijfnat overhandigt hij de doorweekte man aan de toegesnelde ziekenbroeders, iets dat ternauwernood lukt. Ze trekken hem op de kant, net voordat een vloedgolf de sleepboot omhoogtilt, beukend tegen de bolder. Even ben ik opgelucht. Heb ik het onnodig negatief ingeschat, ben ik onterecht in paniek geraakt? Werd ik soms vastgehouden omdat ik in het water zou kunnen vallen? Een zucht tovert een glimlach op mijn drijfnatte gezicht, kletsnate haren plakken op mijn wangen, blijven steken in knopen van mijn chique regenjas, het nieuwste model van Ilse Jacobsen. Ik bespeur in spiegelbeeld hoe mijn mondhoecken verwarde blijdschap uitbeelden, tot de ziekenbroeder roept: *'reanimeren, compressie!'*

Na deze stormachtige belevenis, waarvan ik u de afloop nog zal vertellen, wist ik het zeker: ik wilde reddingswerker worden. Met stormvaste zeebenen op het voordek van de aansnellende sleepboot, een halve slag de woeste golf in, adequaat het feloranje touw naar de drenkeling werpen terwijl ik kwajongens negeer – wat een zelfbeheersing – en me concentreer terwijl ik wonderlijk kalm de onderkoelde zwemmer binnenboord hijs. Dit alles had ik als een foto in mijn hoofd opgeslagen. De volgende dag vereeuwigde ik het schouwspel in acrylverf, met snelle halen, nat op nat.

'Waard om in te lijsten!' roept papa enthousiast. Voor mijn vader is het principe geen woorden maar daden heilig.

Zijn konen glimmen, zijn ogen twinkelen ondeugend: ik heb door dat hij iets in zijn schild voert, het is te zien aan zijn mimiek. Vanachter zijn rug tovert hij een cadeau tevoorschijn, in glanzend roze cellofaan verpakt, en al heb ik geen idee wat het kan zijn, ik verstar als hij zich met een ondeugende

grijns tot mama richt. Ontdaan staar ik hen verbouwereerd aan, tot hij zich glimlachend terug mijn kant op draait. Vals alarm: het cadeau is toch voor mij bestemd! Getergd vraagt mama wie een toetje wil. Ik spring op met de stralende overwinningslach van een valkenier – supercool – laat me opzichtig als in een gelikte Hollywoodfilm drie keer op de wang kussen en neem dan met elegante bewegingen de prachtig verpakte gift aan, spelend dat ik de koningin van Engeland ben. Gretig scheur ik het cellofaan open – een koningin *mág* dat wanneer zij dat wenst – eronder zit mijn schilderij in een bladgouden lijst, alsof het een pronkstuk van een kunstcollectie betreft waarin het diffuse licht lijkt te worden opgezogen, alle energie wordt opgeslokt door mijn schilderij en verdwijnt als in zwarte materie (toen dachten we nog dat dit echt bestond).

‘Wat een mooie compositie!’ roept papa enthousiast.

‘Wat een overdreven complimenten voor zoiets futiels,’ piept een hoge stem. Als reactie op deze voor haar onuitstaanbare woorden rent mama de keuken in, waar ze met een hakmes furieus de kansloze komkommer in minustukjes tikt. Schijnbaar staat de toon van deze mevrouw haar tegen!

Gewoontegetrouw negeer ik haar aanstellerig gejamk; ik pak de lijst maar merk dat ik die amper kan optillen, mijn armpjes buigen door omdat het gewicht te zwaar wordt en noodgedwongen zet ik het schilderij maar op de eettafel, waarop papa het kunstwerk oppakt en voor me naar boven sjouwt.

In mijn kinderkamer vertel ik hem alles.

Zonder voorbehoud stromen de woorden uit mijn mond, alsof er iemand anders spreekt, alsof ik bezeten ben door iets buiten mijzelf, iets dat een verhaal kwijt wil. pa luistert geduldig, in de onterechte veronderstelling dat hij zijn dochter hoort. Het meisje dat voorheen ik was zucht, legt haar vermoeide kinderhoofdje tegen zijn borstkas en hoort zijn tedere hart slaan, stevig en gestaag kloppend op de maat van zijn sonore stem.

‘Een nobel beroep Julia, reddingswerker; jammer genoeg alleen voor mannen. Luister eens,’ begint hij, maar de honingzoete klank van mijn prinsessennaam zweeft door de kinderkamer, de rest vervliegt in het niets.

‘Er zijn méér nobele beroepen Julia, banen waarin mensen helpen, waarin levens redden centraal staan,’ zegt hij nog, maar zijn woorden vervliegen in de heldere nacht, tot slechts zijn oprechte poging resoneert om mij iets

goeds te willen meedelen, tot ik alleen zijn vaderlijke intentie opmerk mij te willen helpen, een vitale energie, een oerkracht die al het andere te boven gaat! Gerustgesteld zak ik weg in een zoete slaap, in dromenland waarin megalomane veranderingen en toekomstige kantelingen plaatsvinden waarvan ik rationeel geen weet heb. Hoe kon ik op deze jonge leeftijd vermoeden wat te gebeuren staat?

Fragmenten, flarden, een kakafonie van oneindige spiegels waarin geen barst te bekennen is vullen de horizon! Als ik omhoog kijk zie ik ze rijen dik, glinsterend in de blauwe lucht.

In dit eerste jaar van onze kunstgalerie ervoer ik dus zo nu en dan *eenvoudig gelukkig* zijn, en belangrijker, ik wilde reddingswerker worden, tot mijn vader me subtiel ompraatte richting een nobeler beroep, een beroep met sociaal-cultureel aanzien. Tot mijn verrassing – het gebeurde op een uitzonderlijk warme zomeravond op de boerderij van oma – antwoordde ik op de vraag wat ik later wilde worden plotseling: *chirurg*. Zonder aanleiding hoorde ik mezelf deze woorden uitspreken. Vanaf dat beslissende moment raakte ik daar niet meer van los; familie werd op de hoogte gesteld, iedereen moest het weten, wat zeg ik, het werd bijna letterlijk van de daken geschreeuwd. Hoe kon ik ooit terugkrabbelen? Hoe sterk kan een kind van acht jaar zijn? Op school hield ik een spreekbeurt over het onderwerp, waarna het ook dáár als een vastomlijnd plan, als een vaststaand feit werd aangenomen: *Julia wil niets liever dan chirurg worden*. Falen was geen optie bij ons in de familie, dat woord kenden we niet. Nu ik me zinvol wilde inzetten voor de medemens, kreeg ik van alle kanten te horen hoe nobel ik van nature was, hoe ze het altijd in mij hadden gezien, ja, ruim voordat ik het zelf besepte scheen iedereen op de hoogte van deze liefdevolle kwaliteit die ik blijkbaar van nature bezat! Ik begreep nu pas hoeveel bewondering men voor me had, hoeveel vertrouwen, maar vooral hoe beretrots mijn vader was. Meer dan bij kunstliefhebbers in Boymans oogstte ik aanzien, en hoewel onderhuids een bepaalde weerstand broedde op wraak, iets dat zinde op een kanteling van dit sneeuwbaaleffect, wilde ik voor de buitenwereld niets anders. Ik speelde mijn rol met verve, maar vanbinnen benauwde dit idee me: chirurg worden.

Naar dat kritische stemmetje luisterde ik echter niet, vakkundig smoorde ik dat in de kiem, niet beseffend dat ze mijn passie betrof, mijn 'ziel' (wat zoals we nu beseffen een incorrecte term is). Deze zelfverloochening werd versterkt door mama, die de zin 'Sorry, maar dat redt ze nooit, daar is ze niet pienter genoeg voor!' almaar herhaalde. Feilloos kan ik haar intonatie nabootsen, dat zinnetje heb ik honderden malen in talloze variaties gehoord: wanneer klanten in de winkel waren, tegen mijn schoolvriendinnen, op de manege, overal glipten de woorden spontaan uit haar mond!

'Totdat je mollige vriend je hielp. Vertel het maar Julia, of zal ik dat voor je doen?' riep meneer Boltoet jolig en hij maakte een salto over mijn neus. Zijn paarse teken had ik ontcijferd door natekenen, inscannen en daar een herkenningsprogramma op los te laten (dat ging nogal omslachtig in die periode, maar het lukte).

'Is goed, doe dat gerust. Ik corrigeer je als het niet klopt.'

'O jee, O jee! Dan zal ik het maar vertellen. Als het niet lukt zijn we de pineut! Wacht, eerst nog een salto,' riep Boltoet. Hij fladderde als een jonge vlinder in het rond. Na tientallen salto's en drie rondjes door mijn prinsessenkamer nam hij hijgend bovenop de pot met briefjes plaats, zijn spillebenen slingerend alsof hij uitgeput wachtte bij de tandarts, al probeerde hij zijn hijgen te verbergen.

'Misschien kan ik het beter zelf doen,' opperde ik, want tijd is een rekbaar begrip en ik wilde meneer Boltoet niet langer gespannen laten niet-hijgen, spelend alsof hij niet uitgeput was!

Zonder psychiater Herr. von Stürmer was ik nooit achter mijn daadwerkelijke drijfveer gekomen en had ik deze wens chirurg te worden gehandhaafd, zonder hem had ik daaraan voldaan, om tijdens de laatste stageopdracht in elkaar te storten, voorgoed belast met verloren jaren. Ik wilde bewijzen dat ik het kon halen, ik wilde bewijzen dat ik kon voldoen aan de egoïstische wens van Pa en bovenal: niets minder dan mama haar ongelijk, vooral dat laatste wilde ik bewijzen! Oprecht dacht ik dat de sabbatical – na mijn diploma kreeg ik een jaar vrijaf – slechts een opleving in mijn passie voor kunst zou betekenen, een afscheid feitelijk, alvorens ik mijn opleiding tot arts zou aanvangen - hoewel er onderhuids agressie woelde, een tegenkracht die me

permanent wilde loswoelen, een energieke oerkracht die me dwong mezelf te uiten. In mijn adolescente naïviteit dacht ik dat ik dit in dat ene jaar voor elkaar zou krijgen, dat dat genoeg zou zijn, terwijl mijn carrière als kunstnares en activiste nog maar net was begonnen, al raakte de aandacht voor mijn kunstwerken rap in een stroomversnelling, in een wild voortrazende vloedgolf die we nu *massale gekte* noemen.

16 juni 2050 - Julia

In mijn vroege jeugd waren volwassenen gehaast en opgejaagd, en was hun aandachtboog oppervlakkig.

Vóór *De Grote Ommanteling* speelden we een rollenspel en gebruikten we chemische preparaten om onszelf te handhaven, maar onderhuids woedde een natuurkracht die het anders wilde, diep vanbinnen woelde een schreeuwende drang naar belangstelling die langer kon worden vastgehouden dan een nanoseconde. Tegenwoordig is normatieve wetenschap ondergeschikt aan kritische wetenschap. Voor jullie lezers is dat niet meer dan logisch, maar deze radicale verandering vond niet plaats zonder slag of stoot. Het heeft relatief lang geduurd voor het narratief in alle details werd toegepast zoals in het verleden, met nuances en bijzinnen zoveel als nodig werd geacht. Denk hierbij aan romanschrijvers als Proust en Flaubert of *Boek der herinneringen* van Peter Nadas, maar ook Tolstoj mag niet onvermeld blijven. Aan het begin van de eenentwintigste eeuw heeft deze ondenkbare ervaring van *Het Narratief* echter onmiskenbaar plaatsgevonden.

Doordat de technologische ontwikkeling gegijzeld werd voor doeleinden met winstoogmerk, raakten mensen verslaafd aan kortstondige bevrediging en werd de waarschuwing van Huxley's *Brave New World* in essentie realiteit in ons dagelijks leven. Sociale media stilde tijdelijk onze honger als opium voor het volk. We hadden indertijd chemisch geprepareerde pillen nodig om geestelijk te overleven, in ons werk en in ons gezins- en sociale leven, ja, zelfs op feesten dachten we niet zonder te kunnen functioneren.

Gehersenspoeld stelden we onze verwachtingen bij, tilden we onze wensen naar een hoger plan, tot we voor onze geliefden een eisenpakket samenstelden, gebaseerd op gesublimeerde reclameboodschappen. In deze inktzwarte tijd werd oordelen zonder diepgang gemeengoed, het ingenomen standpunt ontbeerde elke grond. Zelfs onderwijs en psychiatrie, maar ook de opvoeding in menig huishouden, waaronder dus het mijne, werden zozeer beïnvloed dat we gerust van een inbeslagname kunnen spreken, van een totalitaire verovering, terwijl het alternatief een terugkeer naar een monotheïstisch geloof scheen! Moesten we de scheiding tussen kerk en staat, die

al lang onder druk stond, definitief opgeven? Zat er niets anders op dan de principes van *de Verlichting* verlaten? Tegenwoordig weten we gelukkig beter en beschikken we over een wereldwijd allesoverkoepelend geloof dat de Mensheid samenbrengt, precies zoals door *Wubbo Ockels* gedictieerd. Nu beseffen we dat we astronauten zijn op ons ruimteschip: *planeet Aarde*. Nu beseffen we dat idealisme het nieuwe realisme is.

Helderblauw, donzig wit, ovale rondingen zonder gaten in een glorieus kleurenfeestijn van feestelijke diversiteit, schril afstekend tegen kale, dode planeten.

Over enkele dagen vier ik mijn vijfenvijftigste verjaardag. Zojuist heb ik nagedacht over hoe het zal zijn mijn moeder te zien, na jaren zonder contact. Daan heeft haar overgehaald te komen, daar ben ik hem eeuwig dankbaar voor. Ze zal door Daan worden opgehaald. Zelf ben ik geblinddoekt in de amfibiescooter geplaatst door François, de verzorger van Cor. De invulling van het feest is geheim, dus een gezonde spanning, een bepaalde nieuwsgierigheid zonder vertroebelende begeerte, openbaart zich. Volgens het Transitieboek is dit acceptabel, zelfs wenselijk: *we zijn en blijven mensen*. Wanneer het te emotioneel wordt zullen figuurlijk alarmbellen rinkelen, want ik heb ervoor gekozen de permanente ring te dragen. Jawel, dit zal sommigen van jullie wellicht verbazen, maar 'Julia, de kunstenares en activiste' heeft de *full package monitoring* in werking gesteld. Op een bepaalde leeftijd is de keuze tussen gezondheid en ultieme vrijheid een vanzelfsprekendheid, tenminste, wanneer je de bedoelingen van de paraplu voor de volle honderd procent vertrouwt, wetende dat beperkingen nihil zijn.

De ring zit om mijn vinger, ik merk er niets van.

Afzetten tegen de huidige macht die nu, zoals jullie allen weten, van alle mensen is en dienstbaar vóór alle mensen, ligt talloze jaren achter ons. We naderen het eindpunt, dat merk ik aan de ademhaling van mijn verzorger, aan mijn toegenomen spierspanning door onbewust opgepikte signalen, en aan het afnemende geluid van golven om ons heen. Varen we soms een van onze hypergezonde zijhavens in? Of een van de tientallen zeeboerderijen? Waar brengt hij mij naartoe, wat voor feest zal het worden? Cor Figee gniffelt van plezier – zijn kinderlijkheid zal in deze laatste levensjaren toenemen.

Door Cor word ik nóg nieuwsgieriger naar wat ik te zien zal krijgen. Mijn ring begint onmiskenbaar te gloeien. In de volgende seconden weet ik via biofeedback mijn hartslag en bloeddruk op aanvaardbaar peil te brengen. Pas als de afkoeling afdoende is geef ik François het teken, waarop hij aan mijn blinddoek frommelt en hem plagerig langzaam naar beneden trekt.

De golfslag voelt kalm onder ons amfibievoertuig, ik wacht tot de ring voor het laatst heeft getrild en open dan, dit keer op een gezónde manier nieuwsgierig, mijn ogen. Er vallen lichtbundels door mijn van nature lange wimpers, afkomstig van de zon, een zon die prachtig door de stapelwolken breekt.

Op het schip van mijn bestemming, een oranjrood gevaarte, midden in de binnenste ronding van het Hart, zwaaien Jules en Quinten met een champagnefles. Melancholische nostalgie welt op, ik moet aan mijn verongelukte vader denken. Lavinia strooit confetti van rozenblaadjes. De hartboot, zou ze vaarklaar zijn? De gloeiende ring verradt dat ik wederom biofeedback moet toepassen. Ik volg de instructies en ga na het uitdoven van de ring aan boord. Een vijftiental genodigden, een drietal cateringmensen en de NB-cameraploeg, de boot is groot genoeg.

Wanneer we de haven verlaten zie ik dat François een pop-up APA-melding krijgt: schijnbaar is een psychoanalytische correctie nodig die hem behoedt voor een op de loer liggende burn-out. Verzorging blijft een dankbaar, maar loodzwaar beroep.

In euforieloze tevredenheid stap ik langs de gekleurde reling naar beneden. Daar neem ik alle felicitaties in ontvangst. Verjaardagen zijn nooit mijn favoriete bijeenkomsten geweest. Ik zie dat er wijn geschonken is – uiteraard biologisch, want na de ineenstorting duurde het niet lang voordat alles in onze voedselketen werd aangepast aan de aanbevolen richtlijnen uit het Transitieboek. De cateringjongen observeert, kijkt uitdrukkelijk om zich heen voor hij iets vanonder de tafel tevoorschijn haalt. Slinks, handig als een magiër... mengt hij daar onzichtbaar poeder door de wijn? Of zie ik spoken, zoals vroeger in mijn nachtmerries, en controleert hij de houdbaarheid van de opengetrokken kurk? Net als ik wil uitzoeken wat zijn intenties zijn komt de burgemeester op me af.

We kletsen over de heuglijke dag, over de stad, over het verleden en over mijn vorderingen.

‘Het is bijna zover, de uitreiking van de Laurenspenning 2050, op tien december. Mocht je die prijs winnen,’ zegt hij en hij knipoogt veelzeggend voor hij vervolgt, ‘dan zou ik je daarbij graag symbolisch een exemplaar van je belangwekkende boek overhandigen. Lukt dat, denk je? Hoe ver ben je gekomen, Julia? Ik wil je niet opjagen!’

‘Spontane teksten, gedictoord. Ze worden omgezet in leesbare beeldvorm. December is haalbaar, ik doe mijn best.’

‘Geweldig nieuws!’ roept hij en er verschijnt een gulle lach op zijn gezicht, zo gul als mijn vader vroeger kon lachen: ondeugend en onweerstaanbaar, alsof ie verliefd op me is!

Ik vertrouw het niet, ik weet niet wat ik meemaak! Toch nip ik ontspannen aan de dieprode wijn en glimlach, ja, ik moedig hem aan! De cateringjongen schenkt bij, gretig vult hij onze glazen. Vreemd, ik wil voor de zekerheid van gesprekspartner veranderen, maar blijf met volle aandacht met Peter Cantacuzino converseren, al vind ik hem niet noemenswaardig aantrekkelijk. De ring geeft geen signaal. Schijnbaar zijn mijn gevoelens, die onwillekeurig opkomen, niet onbetamelijk?

Tijdens ons boeiende gesprek bestudeer ik intensief zijn pupillen, het diepgroen erin houdt me bezig, of liever, de kleur *verwondert*. Het besef dat ons feest wereldwijd – live – via United Broadcasting wordt uitgezonden helpt niet, het doet niets af aan mijn tomeloze interesse voor onze burger-vader! Achter hem staat mijn man Daan met Lavinia te praten, mijn halfzus die stukken ouder is, en rechts van hem zie ik Fatima, inmiddels getrouwd met Jules; ze is in gesprek met Cor Figee, terwijl Quinten en Jules onderling in discussie zijn over literatuur.

Oh wacht, ook bij Daan zie ik die ontspannen en toch obsessief ogende blik! Iedereen kijkt elkaar vol interesse aan!

Mijn gevoelens voor onze burgervader zijn echter dusdanig sterk dat ik dit gemakkelijk negeer: de drang is vele malen krachtiger dan mijn analytisch denkvermogen! Even ben ik bang dat het door zijn machtige positie komt, maar de ring geeft geen waarschuwing voor machtswellust! Niets van dat alles! De tijd vliegt voorbij in een roes, staat stil als het ware; ik verkeer in

dezelfde stemming als wanneer ik aan een kunstuiting werk en elk besef van tijd verlies, alsof tijd een illusie is!

De volgende ochtend ben ik hersteld, al kan ik me amper iets herinneren van ons gesprek.

Nadat Daan is vertrokken met de amfibiescooter, gestationeerd in de drijvende garagebox, prepareer ik zeewierthee met zelfgemaakte bijenhoning, want zoals jullie weten (laat ik dit toelichten aan lezers uit het verleden of in de verre toekomst, hoogstwaarschijnlijk allen evenredig onwetend) beschikt elke wooneenheid over zelfvoorzienende units voor voedselbereiding zowel als energieopwekking. Nieuwsgierig neem ik plaats in de serre met uitzicht op het praktisch zuivere water van de Maas, met uitzicht op de *skyline van Rotterdam*, en bedenk bijna meewarig hoe anders het uitzicht ooit is geweest. Ik neem een slokje zeewierthee. Dan vervolg ik het dicteren van memoires via de gebruikelijke *augmented reality methode*, waarbij ik beelden uit het verleden voorgeschoteld krijg, alsook informatie over het onderwerp dat terloops, via associatie, opdoemt. De op mijn persoonlijke wensen afgestemde, zelflerende robot selecteert alle relevante data en comprimeert deze tot volgens de gestelde wensen samengestelde content.

Vertrouwen (vervolg memoires)

Rommelig mag, ongeoorloofd is chaos, maar in mijn hoofd spoken demonen van het verleden, ze spelen op en vallen me aan!

Wanneer mijn moeder niet in de galerie aanwezig was waande ik me koningin van de kunst. Zimba lag onder de toonbank te dromen en ik sprong hyperactief op; zonder schroom praatte ik met bezoekers over zwakheden in haar collectie, over haar beeldhouwwerken uit Zuid-Amerika – ze was mesjogge van dat continent. Mijn ervaring met Boymans kon ik goed gebruiken! Tussen dit kunstminnende publiek dartelde ik in het rond als een ballerina. De ene klant beschikte over expertise en wilde graag vertellen, een ander had een passie voor kunst zonder kennis en een derde bezoeker was vooral geïnteresseerd in status, waarbij ingewikkelde woorden als ‘investering’ vielen, woorden die ik mezelf al rap eigen maakte in mijn streven naar blijvende onafhankelijkheid. In mijn rijke fantasiewereld werd ons pand in de Witte de Withstraat mijn kunstwinkel, niet de hare, iets dat eigenaardig genoeg rond mijn achttiende daadwerkelijk zo uitpakte. Nadat ik mijn sabbatical had bedongen – pa keurde het goed omdat ik ‘*cum laude*’ het VWO had afgerond – mocht ik onze galerie als tentoonstellingsruimte gebruiken. Op een regenachtige dag belde ik oma en vroeg wat ze aan het doen was, of ze soms tijd had voor hooggeëerd bezoek. Ze genoot van mijn telefoontjes, dat hoorde ik in de lach van haar stem, en ze wachtte dan ook tot ik zelfstandig met ideeën op de proppen kwam, tot ik mijn fantasie de vrije loop liet, waardoor ik zonder schroom vertelde en vertelde en maar bleef praten tot we een afspraak maakten. Daarop fietste ik via de Schieweg over de Bergweg en de Straatweg richting hun dorp, Hillegersberg – een fietstocht waarbij ik regelmatig uitweek voor braakliggende bouwgronden vol met hijskranen en zware materialen, want er werd torenhoog gebouwd, alsof het een wedstrijd betrof wie het indrukwekkendst de hemel kon aanraken! Anno nu beseffen we de hypocrisie van hun drijfveren. En toch, eerlijk is eerlijk, sommige gebouwen bezorgden ons een trots gevoel van saamhorigheid, laten we alsjeblieft niet weglopen voor deze historische werkelijkheid. We kunnen

ook nú nog lering trekken uit onze ervaringen, al is dat alleen zinvol in robotsimulaties, gekoppeld aan de ring.

Mijn grootouders woonden in een riant landhuis, verstopt tussen struikgewas onder een reeks kastanje- en andere loofbomen, met daarbij een van veraf nagenoeg onzichtbaar weiland. Pal daarnaast stond een hooiberg met schapen. Hier werd de liefde waaraan het bij mama had ontbroken op mij uitgeleefd alsof ze iets wilde inhalen of goedmaken, alhoewel dit alles later beklemmend werd (daar kon oma niets aan doen, daarover later meer), vond ik het in het begin reuzefijn om te komen logeren. Mijn grootvader stak de gelijkenis met zijn dochter in háár kindertijd niet onder stoelen of banken, ik kon niet binnenstappen zonder dat hij dit meedeelde, en dat deed hij immer alsof het de eerste keer was, een unieke vondst die hij zojuist had gedaan! Steevast vertelde hij daarna dat ik in alle opzichten een bijzonder kind was, creatief en geliefd en door iedereen bemind. Hij palmde me in, hoe moeilijk is dat wanneer je jong bent!? Doordat pa het steeds drukker kreeg, ondernamen wij – opa en ik – allerlei dingen samen. De harmonie op de boerderij leek oprecht en onbezorgd, het was een gemoedelijke sfeer waar ieder kind van droomt. Hoe kon ik weten dat het merendeels een illusie was, in scene gezet om anderen te plezieren! Of wellicht, zo heb ik het later bedacht, simpelweg om aan hun kinderen het goede voorbeeld te geven? Ze hielden de *schone schijn* op, speelden een mooi spel voor de buitenwereld, maar als meisje wil je erin geloven zoals je wilt geloven in de prins op het witte paard, in romantische sprookjes met goede afloop. Kortom: voor mij was hun leven een voorbeeld van hoe het thuis had kunnen zijn. De rust op de boerderij kwam als geroepen; stilte gold als compensatie voor het hectische schoolplein, waar de oudere meiden me begonnen te pesten omdat ik de aandacht van *hun* jongens opzoog. Wat kon ik daaraan doen, dat ging vanzelf! En eerlijk is eerlijk: er zaten een paar aantrekkelijke jongens bij, jongens die ik dan ook steevast uitnodigde op de boerderij. Hier konden we op de trampoline tot het donker werd en dollen met Zimba, voor wie het hier een paradijs was vergeleken met onze stadsvilla. Zelfs de inwoners van Hillegersberg noemden het ‘*de boerderij*’, al lag opa’s huis dichtbij de dorpskern. Al lopend bereikte ik vanzelf de Bergse plas en het Plaswijckpark, een

speelpark waar ik op woensdag met Anita stiekem binnenglipte in het kielzog van een bezoekende schoolklas, familie of buslading Japanse toeristen, waarna we ons lieten gaan, gadegeslagen door opgeschoten belhamels, vervelende jongens die we negeerden. Zouden we worden ontdekt?

Even later renden we giechelend, gierend van kinderlijk plezier door de gietijzeren poort, waar opa ons opwachtte. Hij maakte zich immer ongerust, ik hoefde maar te bellen!

Als *prins op het witte paard* schoot hij te hulp, iets dat me hogelijk amuseerde, want hierdoor voelde ik me belangrijker dan thuis en begon ik te fantaseren dat ik een prinses was, een prinses met *personeel* en *fans*. Spoedig vertoefde ik elke zondag bij mijn grootouders, waarbij opa me naar zeilles bracht. Dan reden we op de fiets naar de Kralingse plas, en aangezien hij in de ballotagecommissie van de zeilvereniging zat kon ik meteen beginnen: vijf zondagen voor de zomervakantie en vijf zondagen erna, doorpakken zoals we dat gewend waren in onze familiekring, in ons elitair ondernemersklimaat. Aan zeillesen wilde ik zonder mijn hartsvriendin echter niet deelnemen, dus ik vroeg opa of zij tot onze welgestelde kringen mocht toetreden. Hij streek zijn hand over het hart. En zo zagen we elkaar tijdens zeillesen en in het dorp, en nodigde ik haar uit om trampoline te springen in de landschapstuin, waar Zimba braaf lag te wachten op zijn privédomin: een stukje donkergroen gras in de schaduw van een eeuwenoude kastanjeboom. Meteen sprong hij op en gooide me bijkans omver van plezier, waarna hij na dollen en kroelen de tennisbal haalde en deze uitdagend voor mijn voeten rolde, opdat ik hem zou laten apporteren. De boerderij werd mijn tweede thuis: tijdens de zomervakantie van 2005 bleef ik maar liefst drie weken logeren. Marit, een jongen uit onze klas waar Anita en ik allebei een oogje op hadden, was klein van postuur en kinderlijk, maar zijn blonde krullen en ondeugende grapjes, grapjes waarmee hij de juffrouw op stang joeg zonder dat ze dat erg vond – we hadden haar door, ze kon haar twinkkelende ogen niet verbergen – bevielen ons. Anita kreeg het liefdesvirus te pakken! Wanneer het maar even kon zochten we zijn gezelschap, wedijverend om zijn aandacht. Dus toen Anita hoorde dat Marit de zeilvakantie met mij zou doorbrengen rond de Kralingse plas terwijl ze zelf elders was, besefte ik dat ik hem zou uitnodigen op het terrein waar Zimba waakte, zag ze

al voor zich hoe Marit stiekem met mij het speelpark zou insluipen of op de trampoline in oma's tuin zou springen! Ze heeft hemel en aarde bewogen, werkelijk alles in het werk gesteld, om dat te voorkomen. Zo veinsde ze zelfs een vreemde ziekte en ensceneerde ze een verdwijning! Haar wanhopige verliefdheid gaf haar ongekennde krachten, de politie vond haar in een vervallen schuur bij de bureu, een onneembare vesting! Niets hielp, haar ouders bleven onvermurwbaar en tolereerden haar chantagepogingen niet, hoewel ze tijdens hun kampeertrip al spijt kregen, want Anita heeft ze tijdens die zomervakantie in Zuid-Frankrijk een heuse nachtmerrie bezorgd. Ik was niet verliefd, vond het gewoon een aardige jongen, eigenlijk zoals zoveel jongens in die tijd. Via Marit lukte het me gemakkelijk om de aandacht van andere jongens op mij te vestigen.

En hoe snel zo'n zomerweek voorbij dendert!

Het volgen van zeilles, het dollen in het water, het leren zwemmen met reddingvesten aan en luisteren naar muziek die we afspeelden in de kantine, het vieren van Heralds verjaardag en uitzien naar de finale... en in mijn geval het inpalmen van Marit, die binnen twee dagen zo verliefd op mij werd dat hij, gek van jaloezie, vuurrood aanliep toen hij me met een tweetal jongens achter de zeilboot zag verdwijnen, tevergeefs op zoek naar mijn verloren gouden halsketting. Waar ik ook heenging, Marit was er ook, horendol werd ik ervan! Na de derde zeildag, waarop ik Marit had verteld niet op hem te vallen en dat ik graag vrij wilde zijn, bleef hij me achtervolgen, ja, zo hinderlijk dat oma me zonder omzichtigheid vroeg wat hij van me wilde toen we met zijn drieën op de boerderij speelden. Mijn wangen gloeiden van het blozen, al wist ik amper of dit voor de ongegeneerde vraagstelling of door het onuitstaanbare gedrag van Marit werd veroorzaakt. Mijn vriendje van dat moment verkocht hem een ferme klap in het gezicht. Dat lijkt cru, maar het was een welverdiende tik. Marit werd onuitstaanbaar, begon te janken, schreeuwend dat ik bij hém hoorde. Hoe die jongen het in zijn hoofd had gehaald! Misschien miste hij school of had hij heimwee naar Anita? Toen hij werd opgehaald hing hij minutenlang huilend in zijn moeders armen, tot zichtbare hilariteit van mijn opa, die daar de gehele avond grapjes over maakte.

We sloten de zeilweek feestelijk af, gelukkig zonder Marit. Arme Anita, ik heb haar gewaarschuwd, maar ook op die leeftijd gold het fenomeen *verblind door liefde*, iets waar we anno 2050 alleen maar om glimlachen. Wat dat betreft leerde ik Marit beter kennen dan Anita, en ik was dolblij toen ik hem enkele weken later als haar verloofde mocht beschouwen, temeer daar ik inmiddels een jongen uit groep acht had ontmoet.

Anita negeert me schaapachtig, blaast mijn waarschuwing ongelovig weg als een vederlicht bloemblaadje en tilt schamper haar kin op, als een volleerd elitair kind dat ze volstrekt niet is!

Het schooljaar zou aanvangen, maar ik wilde niet naar huis. Opgelucht gaf mama toestemming om bij opa en oma te blijven logeren, waarop ik met opa mijn schoolspullen ophaalde en hij me naar mijn eerste schooldag bracht. Mijn spreekbeurt – ik mocht meteen het spits afbijten – handelde over het beroep chirurg. Onderweg speelden we met de waterdichte walkietalkie die ik had gewonnen door als tweede over de finish te komen, een halve bootlengte achter Sjoerd van Ballegooijen. Een grappige set omhulsels van verfoeilijk plastic met uitschuifbare antenne, waarmee je kanalen kon instellen die niemand kan onderscheppen (ik besef dat dit anno 2050 volslagen belachelijk klinkt). De geheime walkietalkie functioneerde perfect, dus Anita en ik – inmiddels waren we weer vriendinnen – hadden afgesproken elkaar te waarschuwen wanneer we Marit zagen, voor mij omdat ik hem wilde mijden als kiespijn en voor haar omdat ze hem graag wilde zien. Ons plan werkte, na enkele dagen haakte hij af, langzaam verschoof zijn aandacht naar Anita. Bovendien zou ze mij inseinen wanneer mama arriveerde, want het zoemde rond dat ik iets had met een jongen uit groep acht. De rest van deze bloedhete zomervakantie – deze periode is nu bekend als *'de eerste opwarmingsgolf'* – spelen we met deze detective apparatuur. Ik deel ons geheim en geef opa een exemplaar, want ik wil testen of het op het schoolplein functioneert; je weet per slot van rekening maar nooit! Opa wacht in zijn Jaguar sportcoupe, terwijl ik het schoolgebouw in wandel en mijn favoriete meester begroet. Op het moment dat hij me complimenteert met mijn kappersbezoek en terloops vraagt of hij mijn blonde haar mag aaien – hij wil graag

voelen of het donzig zacht is – hoor ik chaotisch gekraak en paniekerig gestommel.

Daarop wordt de geluidsverbinding verbroken!

Vuurrood aangelopen, bang dat de meester mijn walkietalkie ontdekt, draai ik een sierlijk rondje rond mijn as, en voor alle zekerheid nog maar één, verbaasd zoekend naar waar dit vreemde fenomeen vandaan komt!

Soms uit een klaslokaal naast ons?

Vragend haal ik mijn schouders op; onschuldig kijk ik balancerend op mijn tenen over de stenen rand, het klaslokaal in. Het werkt gelukkig, de meester kijkt niet in mijn schooltas maar doet mee, draait in het rond en glimlacht in goede verstandhouding, niet geforceerd uit de hoogte zoals alleen deze liefste meester gemoedelijk lachen kan, met intens priemende, helblauwe ogen. Of houdt hij me voor de gek? Heeft hij mijn geheim door? Veel tijd daarover te prakkiseren heb ik niet: met ongekende noodgang stormt opa de door kleurpotloodtekeningen versierde hal in, rent langs twee klaslokalen en haalt vol uit! De arme slungel wankelt op zijn spillebenen, tolt en zakt in elkaar tegen het felgekleurde krijt; groggy, met donkerblauw oog uitlopend tot over zijn wang en met een opgezette neus die hevig bloedt.

‘Opa!’ stamel ik onbeholpen, ik kan niets anders uitbrengen!

De meester zijn oog wordt donkerpaars!

Het tumult, gegil en hilarisch gegiechel van klasgenoten kan ik me niet meer herinneren. Ook na bewust activeren van associatie krijg ik geen beeld. De hoofdmeester en een klassejuffrouw ontfermen zich over hun collega, hijsen hem overeind en verdwijnen met opa in kantoor, waarop de bel voor de les rinkelt zoals immer na de zomervakantie: loeihard en superirritant. Deze keer echter slaak ik een zucht van verlichting.

Gloeïende wangen in gevecht als ik hijgend zonder adem hyperventileer tot hij kalmeert, een glimp van eindeloze rijen spiegels reflecteren het zonlicht.

Marit rent halverwege zijn spreekbeurt huilend het lokaal uit en wordt tot hilariteit van de klas naast het schoolbord geplant, zijn rug naar de muur. Anita verdedigt hem met zwierige gebaren en bezwerende verwensingen, vooral tegen Sjoerd, de grootste pestkop. Ze zocht mijn hulp, maar ik

wendde me lafhartig af en kijk naar hem vanuit mijn ooghoeken; van dichtbij voel ik zijn hartenpijn. Toch installeer ik mezelf voor mijn spreekbeurt, nerveus maar goed voorbereid. Ondanks mijn reputatie als flapuit en durfal merk ik dat mijn gedachten afdwalen. Nu, staand voor de klas en wetend dat ik de komende minuten kop van jut ben, hakkel ik mijn eerste woorden, tot opa breeduit grijnzend en met voldane tronie alsof hij een paar Hollandse haringen met uitjes heeft verorberd – daar was ie altijd dol op! – onhandig binnenstormt! In zijn handen lijkt onze deurknop wel de deurknop van een kabouterlokaal! Klasgenootjes schuiven zijwaarts, nieuwsgierig. De juffrouw fronst bedenkelijk, kijkt hem geërgerd aan, maar daar trekt opa zich overduidelijk niets van aan! Terwijl ik stuntelend vertel over het beroep dat ik nastreef, chirurg, vraag ik me af hoe het met de gehavende meester is, met zijn paarsblauwe oog, zijn gezwollen kaak! Ik begin toch maar en merk hoe de wilskracht die onze familie eigen is mij energie verschaft; een menigte inspireren zit in onze genen, talent zoeken is onze natuur; het enige wat zojuist ontbrak was het besef dat ik het publiek kan vermaken. Ik verander spontaan van onderwerp en vertel honderduit over zeilen met een Optimist, het woeste meer op! De brede grijns op opa's gezicht montert me op, geeft me vertrouwen, waardoor ik iedereen aansteek, levendig fantaserend over optuigen van je zeilboot, over het ruime sop kiezen en ervandoor gaan, alleen over het golvende water, de elementen trotseren en genieten van je vrijheid. Opa glimt van trots en klapt en fluit. De volledige klas schiet in de slappe lach, waarop hij op me afloopt en me optilt, iets dat ik natuurlijk liever niet wil! Ik krijg vuurrode koontjes van gêne!

Fluisterend vraag ik in zijn oor: 'Hoe is het met de meester?'

Hij tilt me nogmaals de lucht in en zet me met een slingerbeweging neer, bukt zich en deelt met de zekerheid van een wiskundig expert mee: 'De meester zal een tijdje wegblijven van jullie school, Julia.'

Ongelovig staar ik opa aan en stamel onbeholpen: 'Maar waarom?' Ik wilde het niet toegeven, en al zeker niet aan opa, maar hij was mijn favoriete leraar en erger, ik was verliefd op hem, al word ik daar nu als volwassen vrouw alsnog onpasselijk van. Als door de wol geleverde kunstenares en activiste van 55 beschouw ik zijn gedrag niet alleen als twijfelachtig, maar als ver over de grens van het betamelijke. Het was niet de eerste keer dat hij

mijn blonde haar wilde aaien, het was een herhaaldelijk verzoek met bijbedoeling. Altijd gaf ik schoorvoetend toe, de handeling behoorde tot zijn arsenaal aftasten en aanraken en uitproberen hoe ver hij kon gaan, en ik vond het spannend dat de meester mij had uitverkoren; bij aanraking schoot er een tinteling van onschuldige opwinding door mijn rugwervel tot in mijn onschuldige kindertenen, wisselde stuivertje met ongemakkelijkheid, een onzekerheid waarvan ik dacht dat het aan mijn onervarenheid lag en waarvoor ik me dan ook kapot schaamde. Opa was mijn redding; als de meester zijn verdorven spel had uitgebouwd was ik mogelijk reddeloos ten prooi gevallen aan zijn doortraptheid, aan het inpalmen van een onschuldig kind, zoals een spin slijmerig zijn prooi inkapselt zodat die in al zijn behoeftes kan voorzien. En dan maar doorgaan, er zou geen einde aan zijn gekomen. Eenmaal in het spinnenweb is het onmogelijk losraken!

Uit die onuitputtelijke behoeftes zou hij me hebben ontvoerd en in een kelder opgesloten, ongeveer zoals dat Oostenrijkse meisje! Het zou de eerste keer niet zijn! Maanden later hoorden we dat hij op een vorige school – door opa voerde de autoriteiten met terugwerkende kracht een politieonderzoek uit – was veroordeeld voor aanranding van twee meisjes van precies mijn leeftijd! Maar dat wist ik niet toen opa me redde.

‘Omdat opa weet wat goed voor je is, Julia,’ antwoordt hij. Weet hij soms dat ik een oogje heb op onze schoolmeester? Aan zijn toon hoor ik dat tegenspreken zinloos is en ik laat mijn verdrietige hoofd vallen, waarna hij me opfleurt door te trakteren op twee bolletjes aardbeienijs, besprenkeld met snippers melkchocolade en cashewnootjes, een traktatie waar mijn man mij ook nu nog voor wakker mag maken. Na verorbering van deze lekkernij ben ik het schrikwekkende voorval vergeten. Vertrouwend op opa zoek ik steun voor mijn geheime liefdesverdriet (uitspreken durf ik het niet), steun die ik vind in zijn nabijheid, zijn resolute aanwezigheid, in zijn wetenschap over hoe de wereld in elkaar steekt. Mentale steun kan ik, doordat mama ondoorgrondelijk en wispelturig is en papa in het buitenland vertoeft, als geen ander gebruiken. Ik krijg gloeiende wangen van geborgenheid en kruip, ook om hem wat te troosten, tegen hem aan – zoiets meemaken is ook voor opa zwaar. Daarop vlei ik me vanzelf neer op zijn schoot, waarop hij mijn blonde haren streelt zoals de meester dat eerder deed. Langzaam zak ik dieper naar

beneden en leg, begeleid door zijn ijzersterke handpalmen, mijn hoofd te rusten, als we plots worden opgeschrikt door een herkenbaar gebrul, een machine die vlak voor ons tot stilstand sputtert: de Maserati van pa! Woest springt ie uit de bolide en stormt op opa af! Hij beveelt iets onverstaanbaars, maar door zijn mimiek, zijn handbewegingen – hij maakt wegwerpgebaren in de lucht – heb ik door dat hij furieus is, door het dulle heen! Een meisje van acht ziet zoiets in een fractie van een seconde! Ik weet niet wat me overkomt en duw mezelf stevig tegen de lieve, veilige borstkas van opa, waarop papa onbarmhartig mijn fragiele armpje grijpt, me optilt en ruw uit opa's handen trekt! Opa laat zijn vertrouwenwekkende, kalmerende stem galmen, hoewel daar nu zelfs bij hém zenuwachtige onrust doorheen sijpelt.

Tevergeefs probeer ik iedereen te kalmeren.

'Papa!' stamel ik onhandig en begraaft mijn vuurrode hoofd onder zijn kin, druk mijn haar tegen zijn wang en knijp tegelijk mijn handen stevig om zijn nekhalen. Ik neem hem in een houdgreep. Dat helpt, ik voel hoe zijn adem normaliseert en hoe hij mijn omhelzing beantwoordt door zijn nekspieren te ontspannen, zodat ik comfortabeler tegen hem aanhang. Hij plaatst me als een breekbare pop op de achterbank van de auto. Het interieur ruikt naar jasmijnbloemen en sinistere sering, maar waar ik ook kijk, nergens liggen bloemen! Overal, op de achterbank en onder stoelen zoek ik, maar ik kan geen boekje of samengebonden bos vinden, terwijl buiten, om ons heen, geen bloemen groeien!

Dan had ik ze geroken vóórdat ik op de achterbank werd geplaatst, terwijl opa en papa voorin plaatsnemen, de spieren superstrak aangespannen.

Pa laat de motor brullen, trapt het gaspedaal in. Vanachter zie ik de gelijkenis tussen hun schouders, hun bewegingen en oersterke maar kleine handen, hun vlotte gebaren, hun krachtige mimiek, alles is nagenoeg identiek! Tijdens het rijden kan ik hun woorden niet volgen, waarop ik vreemd genoeg begin te geeuwen als we langs Plaswijckpark komen, waar ik altijd zo fijn speel met Anita, en verder, door de dorpsstraat van Hillegersberg. Een treurig voor gevoel overheerst; intuïtief realiseer ik me dat ik voorlopig niet zal mogen logeren, niet wetend dat dit, als het aan mijn vader had gelegen, voorgoed verleden tijd zou zijn geweest. Hun verhitte conversatie stokt, ze hebben elkaar niets meer te zeggen. De beklemmende energie duwt ieders

ademhaling naar binnen. IJzig stil rijden we het boerenerf op, waar ik word gesommeerd mijn spullen en die van Zimba op te halen. Gek genoeg stribbel ik niet tegen, voorvoelend dat dit zinloos is en vooral hopen dat het allemaal voorbijvaart, als zo'n joekel van een vrachtschip met loeidikke sigaar onderaan de boeg, gestaag varende, ja, tevergeefs hoop ik dat het overwaait als een Zuidwesterstorm.

Pijnlijke wroeging tot in mijn onderrug, ongemakkelijke samentrekkingen van mijn kaakspieren en knarsen van tanden.

De daaropvolgende maanden heeft oma het druk met werken op de boerderij en het organiseren van liefdadigheidswerk: ze kan Zimba en mij onmogelijk ontvangen! Ik zet mijn liefste telefoonstem op, maar het helpt niets! Al verzin ik een list, al verwacht ik de ban te kunnen breken door onverwacht op de fiets langskomen, ik word gestraft door mijn naïviteit, want al rap gebiedt ze me (zo ken ik haar niet!) na een glas limonade huiswaarts te keren, terug naar Zimba, die gelukkig braaf op me ligt te wachten. Kroelend zoek ik in die dagen troost bij mijn trouwe viervoeter, mijn enige vriend; zonder Zimba had ik het niet overleefd! Mijn andere opa en oma, van mijn moederskant, woonden op Mallorca. Oma had dus plotseling geen tijd, al liet ze doorschemeren dat ze hoopte dat dit snel anders zou zijn. De gehele winter wachtte ik op een positief antwoord! Ergens toch vanzelfsprekend, zoals alleen een kind van negen dat kan, continueerde ik mijn schoolleven in het hart van Rotterdam, maar ondertussen bleef ik dromen over een volgende zomervakantie in Hillegersberg, een vakantie waarin alles koek en ei was en waarin opnieuw zou worden gezeild op de Kralingse plas. Ik was niet van plan me gewonnen te geven en leerde opkomen voor mijn wensen. Ondertussen genoot ik van spelen met mijn kameraad in het centrum van onze wereldstad in wording, daar waar bouwkransen het straatbeeld bepaalden, daar waar de moderniteit ons overviel met kantoorgebouwen.

De torenhoge torens vervulden ons met trots, maar tegelijkertijd raakten we vervreemd van elkaar en van het stadscentrum, een proces dat werd versterkt (of andersom?) door de polarisering die de samenleving bedreigde, die mensen uiteendreef. Tegenstellingen tussen arm en rijk, tussen fanatiek en